

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: ΔΕΔΟΜΕΝΑ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΑΡΙΑ ΒΙΓΛΗ.

ΠΥΡΓΟΣ ΗΛΕΙΑΣ, 2017

ΠρολοχΗ!! - 2ο έτος ΑΠΟ ΤΟ
ΒΙΒΛΙΟΛΕΤΕΙΤΕ ΝΠΟΙΓΑΝΕΩ
ΣΤΟ ΠΕΛΙΟ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ 5-

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Βεβαιώνω/ουμε ότι είμαι/είμαστε ο/οι συγγραφέας/εις αυτής της εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα/είχαμε για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία.

Επίσης, έχω/έχουμε αναφέρει τις οποίες πηγές από τις οποίες έκανα /κάναμε χρήση δεδομένων, ιδεών η λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες.

Ακόμη δηλώνω/ουμε ότι αυτή η γραπτή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα/εμάς προσωπικά και αποκλειστικά και ειδικά για την συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία ότι θα αναλάβω/ουμε πλήρως τις συνέπειες εάν η εργασία αυτή αποδειχτεί ότι δεν μου/μας ανήκει.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ 1

ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Αναστασία Αβραμίου

427

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ 2

ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ 3

ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με αφορμή την ευκαιρία που μας δόθηκε, να συμμετέχουμε ενεργά στο Project Elis του Time Maps, παρακινήθηκαμε και αναζητήσαμε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται σήμερα η πολιτιστική κληρονομιά από τα μουσεία και τους πολιτιστικούς οργανισμούς, με στόχο να προσελκύσουν και να προκαλέσουν τους επισκέπτες σε ένα παιχνίδι γνώσης, μάθησης και εμπειρίας.

Θέμα της πτυχιακής αυτής εργασίας είναι η πολιτιστική κληρονομιά και η διάδοσή της μέσα από μια διαδικτυακή πύλη. Αν και από κάποιους μπορεί να θεωρηθεί κάτι εύκολο, στην πραγματικότητα όμως, ήταν πολύ απαιτητική, καθώς έπρεπε να γίνουν πάρα πολλά πράγματα για να ολοκληρωθεί, και κυρίως πολλές ώρες έρευνας. Η εργασία ξεκίνησε με την οργάνωση και υλοποίηση του project, το οποίο έχει θέμα την οινοπαραγωγή στην Ηλεία από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Σημαντικό κομμάτι γι' αυτό αποτέλεσε η έρευνα για το μύθο του Διονύσου και οι πρακτικές καλλιέργειας του κρασιού του χθες και του σήμερα.

Εκτός από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και έρευνα σχετικά με το μύθο του Διονύσου και την καλλιέργεια του κρασιού, έπρεπε να γίνει και μια επιτόπια έρευνα σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, αμπελώνες, να καταγραφούν προφορικές μαρτυρίες ντόπιων καλλιεργητών και παραγωγών και να φωτογραφηθούν όλα όσα θα βοηθούσαν για την επιτυχή έκβαση του πονήματος. Αφού ολοκληρώθηκε αυτό το έργο και ενταχθήκαμε και επίσημα στο Time Maps, ξεκίνησε ένα άλλο, δύσκολο κομμάτι, που ήταν η έρευνα για την πτυχιακή εργασία.

Πρώτα από όλα έπρεπε να γίνει μια πολύ καλή έρευνα για τη βιβλιογραφία και τη δικτυογραφία, κυρίως, που θα ακολουθούσαμε, για ένα σωστά τεκμηριωμένο αποτέλεσμα. Στη συνέχεια αφού ορίστηκε η δομή της εργασίας και άρχισαν να καταγράφονται και οι πρώτες πληροφορίες της, έγινε μια δεύτερη διεξοδική έρευνα σε μουσεία του Εξωτερικού και της Ελλάδας, για να δούμε κατά πόσο αυτά αναδεικνύουν την πολιτιστική κληρονομιά μέσα από τις ιστοσελίδες τους.

Όσο δύσκολο όμως κι αν ήταν αυτό το ταξίδι της έρευνας και της ανακάλυψης, πρόσφερε πολλές νέες γνώσεις, γνωριμίες και εμπειρίες και μέσα από αυτές μπορέσαμε να ολοκληρώσουμε το έργο μας, και να το παρουσιάσουμε με γνώμονα την εγκυρότητα των όσων θα αναφερθούν παρακάτω.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή αυτή εργασία, με τίτλο «Πολιτιστική Κληρονομιά & Διαδίκτυο: Δεδομένα και Προοπτικές», είναι μια μελέτη περίπτωσης, η οποία αποτελείται από τρεις (3) θεματικούς άξονες. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στην έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς και σε όλους αυτούς τους οργανισμούς που συνέβαλαν στη διαφύλαξη και διάσωσή της, αλλά και στις συνθήκες που υπογράφηκαν για να προστατευτεί και να τηρηθούν οι νόμοι για την προστασία της από όλο τον κόσμο. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια έρευνα για την ένταξη των υπολογιστών στη ζωή των μουσείων και πώς αυτά αναδεικνύουν την πολιτιστική κληρονομιά μέσω του διαδικτύου. Αυτή η έρευνα ολοκληρώνεται με τη δημιουργία ενός πίνακα που καταλογογραφούνται δώδεκα (12) μουσεία της Ελλάδας και δώδεκα (12) του Εξωτερικού και μιας σύγκρισης μεταξύ τους, σχετικά με την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια ιστοσελίδα η «Time Maps/ Navigating Time». Πρόκειται για ένα project, το Project Elis, στο οποίο συμμετείχαμε με την ανάδειξη της αμπελοκαλλιέργειας και της οινοπαραγωγής από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

SUMMARY

This graduate work, titled “Cultural Heritage & Internet: Facts and Perspectives”, is a case study, which consist of three (3) thematic axes. In the first chapter a reference is made not only to the notion of cultural heritage and all of the organizations which contributed to its protection and rescue, but also to the conventions signed to protect it and to preserve the laws for its protection all over the world. In the second chapter a research is made about the enrollment of the new technology at the museums’ life and how they elevate the cultural heritage through the internet. This research is completed with the creation of one cataloging table of twelve (12) museums from Greece and twelve (12) from Abroad and a comparison among them, concerning the elevation of cultural heritage. Finally, in the third chapter a web page is presented, called the “Time Maps/ Navigating Time”. It is about a project, the Project Elis, in which participates the Department of Administration, Economy, Communication, Civilizing and Touristic Units, with the elevation of vine – cultivation and wine production from antiquity until today.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

1. Πολιτιστική Κληρονομιά
2. Διαδίκτυο
3. Εκπαίδευση
4. Project
5. Διάδραση
6. Ηλεκτρονική Περιήγηση
7. Προστασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
SUMMARY.....	4
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ	5
ΟΡΙΣΜΟΙ.....	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
Κεφάλαιο 1	9
Ενότητα 1	9
Ο Πολιτισμός Στο Πέρασμα Των Αιώνων	9
Ενότητα 2	11
Οι Παγκόσμιοι Οργανισμοί και η Δράση τους.....	11
Ενότητα 3	15
Οι Συμβάσεις.....	15
Κεφάλαιο 2	24
Ενότητα 1	24
Η Ένταξη των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στα Μουσεία	24
Ενότητα 2	27
Πώς το διαδίκτυο εξυπηρετεί την πολιτιστική κληρονομιά;.....	27
Ενότητα 3	30
Καταλογογράφηση Μουσείων	30
Ενότητα 4	52
Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της χρήσης του διαδικτύου από τα μουσεία	52
Κεφάλαιο 3	54
Ενότητα 1	54
Project: Time Maps.....	54
Ενότητα 2	57
Project Elis.....	57
Προτάσεις και Προοπτικές	64
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	65
ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ	67
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ.....	68

ΟΡΙΣΜΟΙ

Πριν ξεκινήσουμε με την ανάγνωση της Πτυχιακής αυτής Εργασίας θα ήταν προτιμότερο να διασαφηνιστούν ορισμένες έννοιες για την πληρέστερη κατανόηση του κειμένου.

- **Πολιτιστική Κληρονομιά:** εννοούμε όλα τα μνημεία (έργα αρχιτεκτονικής, μνημειακής, γλυπτικής και ζωγραφικής, κατασκευές αρχαιολογικού χαρακτήρα, επιγραφές, σπήλαια κ.ά.), τα οικοδομικά συγκροτήματα, και τους χώρους (έργα του ανθρώπου ή δημιουργήματα από κοινού της φύσης και του ανθρώπου). Η πολιτιστική κληρονομιά είναι κάτι πρακτικό, άμεσο, επίκαιρο. Επίσης, είναι κάτι θεωρητικό και αλλάζει σε βάθος χρόνου. Όταν γίνεται αναφορά στην πολιτιστική κληρονομιά πρέπει να έχει στο μυαλό μας τον διαχωρισμό της σε άυλη και υλική.
- **Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά:** αποτελείται από τα δημοτικά τραγούδια, τα ήθη, τα έθιμα, τις παραδόσεις και τη λογοτεχνία.
- **Υλική Πολιτιστική Κληρονομιά:** εννοούμε όλον τον από πολιτισμό μας που με τη σειρά του κι αυτός διαχωρίζεται σε κινητά και ακίνητα πολιτιστικά αγαθά.
  1. **Κινητά Αγαθά:** συγκαταλέγονται πολλών ειδών αντικείμενα, όπως έργα τέχνης και τεχνικής, αντικείμενα καθημερινής χρήσης, γραπτά, μνημεία κ.α.
  2. **Ακίνητα Αγαθά:** περιλαμβάνονται κυρίως μεμονωμένα κτίσματα και κτιριακά συγκροτήματα καθώς και αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι. Προϋπόθεση τα αγαθά αυτά να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από μια ή περισσότερες απόψεις, όπως αρχαιολογική, ιστορική, θρησκευτική, καλλιτεχνική, εθνολογική, τεχνολογική, επιστημονική.
- **Προστασία:** μπορούμε να θεωρήσουμε μια σειρά διαδικασιών επιστημονικού, τεχνικού, διοικητικού και νομικού χαρακτήρα που περιλαμβάνει:
  1. Τον εντοπισμό, την επιφανειακή έρευνα και την ανασκαφή, όπου είναι απαραίτητο.
  2. Την καταγραφή και την αρχειοθέτηση.
  3. Τη μελέτη και την τεκμηρίωση.
  4. Τη διασφάλιση από καταστροφή, φθορά, αλλοίωση, κλοπή, παράνομη, εξαγωγή κτλ.
  5. Τη συντήρηση και την αποκατάσταση.
  6. Την αναβάθμιση και τη διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού.
- **Διεθνής προστασία:** εννοούμε τη προστασία που παρέχεται στα πολιτιστικά αγαθά από διεθνείς οργανισμούς βάση διεθνών κανόνων.
- **Βιωματική μάθηση:** εννοούμε την απόκτηση της γνώσης μέσω της εμπειρίας. Η μάθηση κατά τον Dewey είναι μια ενεργητική και κοινωνική διαδικασία, η οποία ξεκινά από τα παιδικά ενδιαφέροντα και παρουσιάζεται μέσα από την επεξεργασία των εμπειριών και της μεταφοράς τους στην κοινωνική ζωή.
- **Εικονική πραγματικότητα (virtual reality):** εννοούμε μια τρισδιάστατη εμπειρία ενός χρήστη μέσα σε έναν κόσμο-προσομοίωσης, με τη βοήθεια συσκευών.
- **Project:** «είναι μια ομαδική διδασκαλία, της οποίας όμως τα όρια δεν περιορίζονται και έχει μια αυστηρή οργάνωση και δομή. Κύριος σκοπός της μεθόδου είναι ότι τα άτομα που συμμετέχουν σε αυτό θα μπορούν να καθορίσουν μόνα τους τα στάδια της εργασίας, να αναλαμβάνουν ευθύνες και υποχρεώσεις και να ενεργούν βάση αυτών. Στην μέθοδο αυτή συμπεριλαμβάνονται, ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η εκτέλεση ενός έργου σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Επομένως, αυτή η μέθοδος επιδιώκει να συμμετέχουν ενεργητικά οι μαθητές, οι σπουδαστές και οι εκπαιδευτικοί ή όποιοι είναι αυτοί που συμμετέχουν σε θέματα τέχνης και

πολιτισμού μέσα από σχέδια εργασίας στο χώρο του σχολείου, του μουσείου αλλά και του διαδικτύου».(Ντασιούδης, Ανδρουτσοπούλου, Δημοπούλου, Μαργαρίτη, Μεθενίτου, & Θεοχάρη, 2015)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για να βγει εις πέρας αυτό το δύσκολο έργο χρειάστηκε να χρησιμοποιηθούν διάφοροι μέθοδοι έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, έγινε μια βιβλιογραφική ανασκόπηση, η οποία βοήθησε πολύ για να βρεθούν τα κατάλληλα βιβλία που θα χρειαζόντουσαν, με στόχο ένα σωστό αποτέλεσμα χωρίς προβλήματα κατανόησης και εγκυρότητας.

Εκτός όμως από τη βιβλιογραφική έρευνα, χρησιμοποιήθηκε και διαδικτυακή. Αυτή βοήθησε να βρεθούν συμπληρωματικές πληροφορίες για την πτυχιακή εργασία, αλλά κυρίως βοήθησε στην έρευνα για την κατάλογογράφηση των μουσείων, την οποία συναντάμε στην τρίτη ενότητα του δεύτερου κεφαλαίου. Και σαφώς ήταν χρήσιμη για την έρευνα, παρουσίαση και ανάδειξη του project μας στο Time Maps.

Πέρα όμως από αυτά που ήδη αναφέρθηκαν προηγουμένως ότι χρησιμοποιήθηκαν, εφαρμόστηκαν κι άλλοι μέθοδοι στην έρευνά, όπως επιτόπια έρευνα, με επίσκεψη σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και αμπελώνες, φωτογράφιση σε αυτούς και καταγραφή στοιχείων για την ολοκλήρωση και σωστή διαχείριση των πληροφοριών που δόθηκαν στην ιστοσελίδα του Time Maps.

Η εργασία αυτή διαρθρώνεται σε τρία (3) κεφάλαια. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο αυτής της πτυχιακής εργασίας «Πολιτιστική Κληρονομιά και Διαδίκτυο: Δεδομένα και Προοπτικές», θα ασχοληθούμε, με την έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς, την ιστορία της, τους οργανισμούς που συνέβαλαν στη διάσωσή της και σε όλες εκείνες τις Συμβάσεις που υπογράφηκαν για την προστασία της, με σκοπό την κληροδότησή της, αναλλοίωτη, στις επόμενες γενιές.

Το δεύτερο κεφάλαιο, αναφέρεται στο διαδίκτυο. Πιο συγκεκριμένα πως το διαδίκτυο εντάχθηκε στο χώρο των μουσείων και πως ενσωματώθηκε στην καθημερινή τους ζωή και κατάφερε να γίνει αναπόσπαστο κομμάτι τους. Και εν τέλη αν το διαδίκτυο εξυπηρετεί, ουσιαστικά, την πολιτιστική κληρονομιά. Σε αυτό το κεφάλαιο επίσης, θα γίνει μια καταλογογράφηση μουσείων και πολιτιστικών οργανισμών από την Ελλάδα και το Εξωτερικό, για να εξετάσουμε κατά πόσο αυτοί οι οργανισμοί αναδεικνύουν την πολιτιστική κληρονομιά μέσα από τις ιστοσελίδες τους και πια είναι τα βασικά τους χαρακτηριστικά. Καθώς επίσης και πια είναι τα πλεονεκτήματα και πια τα μειονεκτήματα από τη χρήση του διαδικτύου στην ανάδειξή της.

Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο θα γίνει η παρουσίαση του Time Maps και διεξοδικότερα το Project Elis. Μέσα από αυτό θα δούμε τι είναι αυτό το πρόγραμμα, τι δυνατότητες έχει και ποιοι είναι οι σκοποί του. Θα γνωρίσουμε όλο το πρόγραμμα του Time Maps, και σαφώς θα επικεντρωθούμε και θα αναλύσουμε το δικό μας Project, το Project Elis. Και η πτυχιακή αυτή εργασία θα κλείσει με τα συμπεράσματά μας και τις προτάσεις βελτίωσης του project μας.

ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κεφάλαιο 1

Ενότητα 1

Ο Πολιτισμός Στο Πέρασμα Των Αιώνων

Με τον όρο πολιτιστική κληρονομιά, όπως αναφέρουν στο κείμενό τους η Κοκότου Κωνσταντίνα και ο Νομπιλάκης Ηλίας (2015), «περιγράφεται η ευρύτερη έκφραση της ανθρωπότητας και της δημιουργικότητας αυτής. Ο πολιτισμός συνδέεται με τη γνώση, το ταλέντο, το είδος της έκφρασης, όπως επίσης και το μέσο έκφρασης, το νόημα, τα βιώματα και κυρίως τις αξίες. Ο πολιτισμός όπως περιγράφεται με την ευρεία έννοια του όρου, αποτελεί το βαθμό ανάπτυξης των υλικών και πνευματικών συνθηκών της κοινωνικής ζωής του ανθρώπου και συνήθως συνάδει με την «ημερότητα» ηθών στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων.

Το ευρύτερο πεδίο της Πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελείται και χαρακτηρίζεται από Άνδρες και Υλικές αξίες, που αυτές με τη σειρά τους διαμορφώνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός λαού. Τα μνημεία, οι Αρχαιολογικοί χώροι, τα Διατηρητέα κτήρια, τα μουσεία, οι οικισμοί, τα υποθαλάσσια ευρήματα, η αρχιτεκτονική, ο χορός, το τραγούδι και ο λόγος, τα έθιμα και οι παραδόσεις, είναι κάποια από τα βασικά στοιχεία που απαρτίζουν τον Πολιτισμό ενός τόπου στο σύνολό του».

Κατά τον 16^ο αιώνα, την περίοδο δηλαδή της Αναγέννησης η χρήση του όρου *Civilite*, βρίσκεται σε μια συγκεκριμένη κατάσταση. Η κατάσταση αυτή είναι ο πολιτισμένος εναντίων της βαρβαρότητας, που οριζόταν από την Αυλική Αριστοκρατία. Οι υπόλοιποι θεωρούνταν βάρβαροι, ή απολίτιστοι, ή μη αποδεκτοί. Στα τέλη του 16^{ου} αιώνα (1560) Michel Montaigne απαντάει στους αριστοκράτες για τον πολιτισμό και χρησιμοποιεί τον όρο πολιτισμικό σχετικισμό, δηλαδή την έναρξη του υποκειμένου στοιχείου στην έννοια του πολιτισμού. Ονομάζουμε βάρβαρο κάτι που είναι έξω από εμάς, το διαφορετικό, το ασυνήθιστο. Επίσης, εκείνη την εποχή, η έννοια του πολιτισμού διερευνήθηκε από τον ιστορικό Febvre (Lucien Febvre, 1878–1956) και αποδόθηκε ως η αρετή της διακριτικότητας, της ειλικρίνειας και της ευγένειας.

Και φτάνουμε στον 18^{ος} αιώνα, τον αιώνα του Διαφωτισμός, της αλλαγής, της ελευθερίας. Ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της ήταν ο Ζαν Ζακ Ρουσσώ (1750). Σε αυτόν τον αιώνα έχουμε οριστικά τον όρο *civilization*, ο πολιτισμός είναι μια διαδικασία, η οποία και μετεξελίσσεται κι εμείς μπορούμε σαν αποστολή να τους διδάξουμε την ορθή λογική.

Όμως το θέμα του πολιτισμού δεν σταματά εδώ. Το 1850 έχουμε την άρση του πολιτισμού και κουλτούρας, τα οποία γίνονται ένα. Το θέμα του πολιτισμού είναι θέμα και του ενός και των πολλών.

Στη νεότερη Ελλάδα ο Αδαμάντιος Κοραής ήταν αυτός που μετέφερε το πνεύμα του πολιτισμού, καθώς μετέφρασε και χρησιμοποίησε τη λέξη πολιτισμός από τη γαλλική λέξη “civilisation” (1748-1833) ταυτίζοντάς την με τα ανώτερα προϊόντα του τρόπου ζωής μιας κοινότητας, προϊόντα που έχουν να κάνουν με την υψηλή τέχνη, τη φιλοσοφία και τις επιστήμες.

Μετά τη βιομηχανική επανάσταση έχουμε την μετεξέλιξη του όρου του πολιτισμού. Έχουμε του όρο πολυπολιτισμικότητα, δηλαδή τη συμβίωση διαφορετικών ανθρώπων στον ίδιο χώρο.

Βασικά χαρακτηριστικά του πολιτισμού είναι:

1. Γλώσσα
2. Έννοια Έθνους
3. Θρησκεία (επηρεάζει τις σχέσεις μας, τον τρόπο συμπεριφοράς μας, τον τρόπο ζωής μας. Είναι το πιο βασικό στοιχείο για τον πολιτισμό. Έχει συμβάλει στην Τέχνη.

Κουλτούρα= Ατομική Καλλιέργεια

Πολιτισμός= ανταλλαγή απόψεων, σκέψεων κτλ.

Σήμερα, όταν χρησιμοποιούμε τον όρο πολιτισμός, συνήθως εννοούμε τις διάφορες κουλτούρες. Ο Lévi-Strauss μιλάει για έναν ενιαίο πολιτισμό ο οποίος απαρτίζεται από διάφορες κουλτούρες. Έτσι ο όρος πολιτισμός κρατάει μία υπερεθνική έννοια, ενώ ο όρος κουλτούρα χρησιμοποιείται κυρίως σε κοινωνικό επίπεδο.

Η λέξη πολιτισμός είναι πολυδιάστατη και προσαρμοσμένη μέσα στην ιστορία του ανθρώπου. Προσαρμοσμένη γιατί αλλάζει ανάλογα με τις ανάγκες τις κάθε εποχής για εκφραστικότητα προς κάτι ανώτερο. Έτσι έχει επίδραση πάνω στην τοπική κοινωνία ή και σε ολόκληρο τον κόσμο. Η έννοια του πολιτισμού χαρακτηρίζει και χαρακτηρίζεται, από αναγνωρισμένα υλικά και υπαρκτά τεχνητά ή φυσικά δημιουργήματα.

Ενότητα 2

Οι Παγκόσμιοι Οργανισμοί και η Δράση τους

Η πολιτιστική κληρονομιά είναι ένα πολύ σημαντικό και αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας του ανθρώπου και είναι άμεση ανάγκη να διαφυλαχθεί και να περάσει αναλλοίωτη στα χέρια των επόμενων γενεών και να μην χαθεί. Αυτή η ανάγκη διαπιστώθηκε πολύ νωρίτερα στο πέρασμα των χρόνων κι έτσι από το 1945 άρχισαν να δημιουργούνται νόμιμοι οργανισμοί, οι οποίοι είχαν ως κύριο σκοπό τους την διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε χώρας, η οποία θα γινόταν μόνο μέσω τη βοήθεια της Διεθνούς Προστασίας και τη υπογραφή Διεθνών Συμβάσεων.

Όπως αναφέρει και η Κόνσολα(1995) *«με τον όρο Διεθνής Προστασία εννοούμε την προστασία που παρέχεται στα πολιτιστικά αγαθά από διεθνείς οργανισμούς βάσει διεθνών κανόνων. Με την έννοια που χρησιμοποιείται στη μελέτη αυτή ο όρος αναφέρεται στη δράση των οργανισμών με παγκόσμια εμβέλεια (Παγκόσμιοι Οργανισμοί). Οι οργανισμοί αυτοί ταξινομούνται σε διακυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς και για τους οποίους θα γίνει μια αναφορά ως προς την ιστορία τους και το σκοπό τους.»*

Η φροντίδα για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών από καταστροφή, φθορά ή λεηλασία, που μπορεί να υποστούν σε καιρό πολέμου, δεν εκτείνεται σε βάθος χρόνου. Αντίθετα, η καταστροφή μνημείων και έργων τέχνης ή η διαρπαγή τους και η μεταφορά τους έξω από τη χώρα, όπου βρίσκονται κατά τη διάρκεια πολεμικών επιχειρήσεων ή ξένης κατοχής, έχει αποτελέσει κοινή πρακτική στην ιστορία της ανθρωπότητας. Για τους νικητές το «δικαίωμα στα λάφυρα» αποτελεί μέρος της ιδεολογίας του πολέμου. Αναπότρεπτη συνέπεια της άσκησης του «δικαιώματος» αυτού είναι η λαφυραγώγηση και συχνά καταστροφή των μνημείων του αντιπάλου, εφόσον μάλιστα αποτελούν εθνικά ή πολιτιστικά σύμβολα.»

Αρχικά, οι οργανισμοί αυτοί είναι σχεδόν όλοι τους οργανισμοί του συστήματος του ΟΗΕ με οικονομικό κυρίως χαρακτήρα, που υποβοηθούν το έργο της Ουνέσκο ή στηρίζουν άλλα ανεξάρτητα αναπτυξιακά προγράμματα στα οποία εμπλέκονται και θέματα προστασίας μνημείων, τουριστικής ανάπτυξης κτλ.

Ο ΟΗΕ – Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Ο ΟΗΕ ιδρύθηκε στις 24 Οκτωβρίου 1945 από 51 χώρες οι οποίες δεσμεύτηκαν να διατηρήσουν την ειρήνη μέσα από τη διεθνή συνεργασία και τη συλλογική ασφάλεια. Σήμερα, σχεδόν όλα τα έθνη ανήκουν στον ΟΗΕ, για την ακρίβεια 192 χώρες. Οι σκοποί του ΟΗΕ είναι η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η συνεργασία για την επίλυση των διεθνών προβλημάτων, η προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των εθνών και η εναρμόνιση των δράσεων των κρατών.

Τα Ηνωμένα Έθνη υπέγραψαν στις 26 Ιουνίου 1945 το Χάρτη τους, στο Σαν Φρανσίσκο, στο τέλος της Συνδιάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη Διεθνή Οργάνωση, και άρχισε να ισχύει στις 24 Οκτωβρίου 1945. Ο ΟΗΕ παρέχει τα μέσα για την επίλυση διεθνών

συγκρούσεων και διαμορφώνει πολιτικές σε θέματα που μας αφορούν όλους. Στα Ηνωμένα Έθνη, όλα τα κράτη-μέλη, μεγάλα και μικρά, πλούσια και φτωχά, με διαφορετικές πολιτικές απόψεις και κοινωνικά συστήματα, έχουν μια φωνή και μια ψήφο σε αυτή τη διαδικασία.

Η διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης είναι ο κεντρικός στόχος των Ηνωμένων Εθνών. Σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη, τα Κράτη-Μέλη συμφωνούν να επιλύουν τις διαφορές με ειρηνικά μέσα και να απέχουν από την άσκηση απειλών ή τη χρήση βίας εναντίον άλλων κρατών. Όλα αυτά τα χρόνια, ο ΟΗΕ έχει βοηθήσει στην εκτόνωση διεθνών κρίσεων και στην επίλυση μακροχρόνιων συγκρούσεων. Έχει αναλάβει πολυσύνθετες επιχειρήσεις στον τομέα της επίτευξης και της διατήρησης της ειρήνης όπως και στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Μετά δε από μια σύγκρουση, αναλαμβάνει όλο και περισσότερο δράση για να αντιμετωπίσει τη ρίζα της αιτίας της σύγκρουσης και να θέσει τα θεμέλια για μια βιώσιμη ειρήνη.

Μια από τις κεντρικές εντολές του ΟΗΕ είναι η ενίσχυση του βιοτικού επιπέδου, η επίτευξη της πλήρους απασχόλησης και η δημιουργία συνθηκών κατάλληλων για οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ανάπτυξη. Το έργο αυτό καθοδηγείται από την πεποίθηση ότι η εξάλειψη της φτώχειας και η βελτίωση της ευημερίας των ανθρώπων σ' ολόκληρο τον κόσμο αποτελούν απαραίτητα βήματα για τη δημιουργία συνθηκών που θα οδηγήσουν σε μια διαρκή ειρήνη.

Ο ΟΗΕ ήταν ο πρώτος διεθνής οργανισμός που δημιουργήθηκε και δημιούργησε με τη σειρά του άλλους οργανισμούς για να τον βοηθήσουν να επιτύχει το έργο του. Ο πρώτος οργανισμός που δημιούργησε είναι ένας διακυβερνητικός οργανισμός, η Ουνέσκο.

Διακυβερνητικοί Οργανισμοί

Όπως αναφέρει και η Κόνσολα στο βιβλίο της (1995), «οι διακυβερνητικοί οργανισμοί αναπτύσσουν δραστηριότητα σε διάφορα πεδία, ανάμεσα στα οποία ξεχωριστή θέση κατέχει εκείνο της πολιτιστικής κληρονομιάς. Από την κατηγορία αυτή ο σημαντικότερος αναμφισβήτητος οργανισμός είναι η Ουνέσκο, που αποτελεί τον κατ' εξοχήν διεθνή φορέα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, και έχει ως αποκλειστικό σκοπό την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο μόνος οργανισμός της υποκατηγορίας αυτής, το ICCROM, έχει αξιόλογη δραστηριότητα, σε ένα όμως εξειδικευμένο τομέα, τη συντήρηση. Και ένα μικρό μόνο τμήμα της δράσης τους αφορά την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς».

Η UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) (Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών).

<https://www.javatpoint.com/fullformpages 1>

Η Ιδρυτική Πράξη της Ουνέσκο υπογράφηκε το 1945 και η μόνιμη έδρα της βρίσκεται στο Παρίσι. Ξεκίνησε αρχικά με 20 κράτη-μέλη, ενώ σήμερα περιλαμβάνει 191 μέλη. Η Κόνσολα(1995) χαρακτηριστικά αναφέρει ότι « η ίδρυσή της προβλέπει, στο πρώτο άρθρο της, ότι ένας από τους σκοπούς της είναι να διατηρήσει, να προαγάγει και να διαδώσει τη γνώση εξασφαλίζοντας τη συντήρηση και την προστασία της παγκόσμιας κληρονομιάς σε βιβλία, έργα τέχνης και άλλα μνημεία ιστορικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος, και συστήνοντας στους ενδιαφερόμενους λαούς τις κατάλληλες διεθνείς συμβάσεις.

Η δράση του οργανισμού επί πέντε περίπου δεκαετίες εκδηλώνεται σε τρεις κύριους τομείς: τον κανονιστικό, τον επιχειρησιακό και τον τομέα διάδοσης επιστημονικών και τεχνικών πληροφοριών. Η κανονιστική δράση της έχει επικεντρωθεί στη σύνταξη, την υιοθέτηση και την προώθηση τριών Συμβάσεων και δέκα Συστάσεων, που συγκροτούν ένα ισχυρό διεθνές νομικό πλαίσιο προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διεθνές αλλά και εθνικό επίπεδο.

Η επιχειρησιακή (operational) δράση του Οργανισμού συνίσταται στη χορήγηση βοήθειας στα κράτη-μέλη του για συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων και χωρών. Τέλος, η δράση της Ουνέσκο για τη διάδοση επιστημονικών και τεχνικών πληροφοριών καλύπτει την έκδοση τεχνικών εγχειριδίων, μελετών και περιοδικών, καθώς και τη διοργάνωση συνεδρίων, τη διεξαγωγή ερευνών και την προώθηση επιστημονικών ανταλλαγών».

Το Διεθνές Κέντρο για τη Μελέτη της Συντήρησης και της Αποκατάστασης των Πολιτιστικών Αγαθών (ICCROM)

Το κέντρο ιδρύθηκε το 1959, με πρωτοβουλία της Ουνέσκο, ως αυτόνομος διακυβερνητικός οργανισμός. Σε αυτό συμμετέχουν, βάση των όσων αναφέρει η Ν. Κόνσολα (1995), «ως κανονικά μέλη κυβερνήσεις κρατών και ως συνδεδεμένα μέλη ιδιωτικά ιδρύματα ειδικευμένα στη συντήρηση των πολιτιστικών αγαθών. Κύριοι σκοποί του είναι η συλλογή, η μελέτη και η διάδοση στοιχείων σχετικών με τη συντήρηση και την αποκατάσταση πολιτιστικών αγαθών, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και η οργάνωση εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων».

Εκτός όμως από αυτούς τους δυο διακυβερνητικούς οργανισμούς, υπήρξε κι άλλος ένας οργανισμός που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο οργανισμός αυτός είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Συμβούλιο της Ευρώπης

Υπήρξε ο πρώτος διακυβερνητικός πολιτικός οργανισμός στην Ευρώπη και ιδρύθηκε το 1949. Σήμερα είναι ο μεγαλύτερος οργανισμός, ο οποίος συμπεριλαμβάνει όλες σχεδόν τις χώρες της ευρωπαϊκής ηπείρου. Η έδρα του βρίσκεται στο Στρασβούργο, στο γνωστό Palais del' Europe. Σκοποί του, σύμφωνα και με την(Κόνσολα Ν. Ν., 1995) *«είναι η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, του κοινοβουλευτισμού και της νομιμότητας, η ανάπτυξη διευρωπαϊκών συμφωνιών για την τυποποίηση των κοινωνικών και νομικών πρακτικών των κρατών-μελών και η προώθηση της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας που βασίζεται σε κοινές αξίες»*.

Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς που ασκούν την αρμοδιότητά τους σε ειδικούς τομείς της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα μουσεία (ICOM), τα αρχιτεκτονικά μνημεία (ICOMOS), τη βιομηχανική κληρονομιά (TICCIH), την αρχιτεκτονική τοπίου (IFLA), τα έργα τέχνης (ICC), τις ιστορικές πόλεις (OWHC) κ.ά. Σημαντικό ρόλο στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διεθνές επίπεδο διαδραματίζουν το ICOM και το ICOMOS, δύο από τους πολυάριθμους μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με την Ουνέσκο στους διάφορους τομείς δράσης της.

Το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM)

Σύμφωνα με την Κόνσολα (1995), *«ο Οργανισμός αυτός ιδρύθηκε το 1946 από την Ουνέσκο για να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη διαχείριση μουσείων όλων των κατηγοριών. Οι βασικοί σκοποί είναι: να ενθαρρύνει και να ενισχύει την ίδρυση, την ανάπτυξη και την επαγγελματική διαχείριση μουσείων κάθε είδους, να προωθεί τις γνώσεις για το ρόλο των μουσείων και την επιστήμη της μουσειολογίας και να οργανώσει τη συνεργασία μεταξύ των μουσείων»*.

Το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Χωρών (ICOMOS)

Το ICOMOS ιδρύθηκε υπό την αιγίδα της Ουνέσκο το 1965 και είναι ο μόνος διεθνής μη κυβερνητικός οργανισμός που, βάση της Ντ. Κόνσολα(1995), *«ασχολείται αποκλειστικά με θεωρητικά, μεθοδολογικά και τεχνικά θέματα προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Κύριοι σκοποί του είναι η διευκόλυνση των επαφών ανάμεσα σε ειδικούς επιστήμονες, συλλογή και η αξιολόγηση πληροφοριών, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ίδρυση*

Κέντρων Τεκμηρίωσης, η οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η προώθηση της σύναψης και της εφαρμογής διεθνών Συμβάσεων για τη συντήρηση και την ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς».

Το Οργανισμός Πόλεων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς (OWHC)

«Πρόκειται για το νεότερο πολιτιστικό μη κυβερνητικό οργανισμό. Ιδρύθηκε το 1993 στη Φεζ του Μαρόκου από εκπροσώπους των ιστορικών πόλεων που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Κύριος σκοπός του είναι η προώθηση της συστηματικής συνεργασίας ανάμεσα στις πόλεις που αποτελούν μέλη του για την εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα συντήρησης και ανάδειξης του μνημειακού τους πλούτου. Η έδρα του Οργανισμού αυτού είναι το Κεμπέκ του Καναδά».(Κόνσολα, 1995)

Ενότητα 3

Οι Συμβάσεις

Όλοι αυτοί οι οργανισμοί, που αναφέρθηκαν, προκειμένου να κατοχυρώσουν και νομικά όλα τα δικαιώματα των χωρών ως προς την πολιτιστική τους κληρονομιά και να την προστατέψουν, συνέταξαν και υπέγραψαν διάφορες Συμβάσεις, οι οποίες είναι αναγνωρισμένες από όλα τα έθνη, τα οποία τις σέβονται και τις τηρούν. Οι σημαντικότερες από αυτές τις Συμβάσεις είναι οι Συμβάσεις της Ουνέσκο. Η πρώτη Σύμβαση της οποίας αναφέρει την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς των εθνών σε καιρό ένοπλης σύρραξης και η δεύτερη σε καιρό ειρήνης.

Παρόλα αυτά έχουν υπογραφεί κι άλλες Συμβάσεις, οι οποίες κι αυτές είναι με τη σειρά τους εξίσου σημαντικές. Πέρα όμως από τις Συμβάσεις, σημαντικής σημασίας είναι και οι Χάρτες Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Βενετίας που έχουν γραφεί και στηρίζουν το έργο της προστασίας, συντήρησης, διαφύλαξης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ας τα αναλύσουμε όμως όλα αυτά παρακάτω λίγο διεξοδικότερα.

Πολιτιστικές Συμβάσεις της UNESCO

«Υπό την αιγίδα της Ουνέσκο έχουν υπογραφεί πολλές και σημαντικές Συμβάσεις. Αναφορικά θα αναφερθούν μερικές από αυτές.

- Σύμβαση για την Προστασία των πολιτιστικών Αγαθών σε Περίπτωση Ένοπλης Σύρραξης, που αναπτύχθηκε και υιοθετήθηκε το 1954 και αφορούσε στο θέμα της προστασίας των πολιτιστικών αγαθών από τους κινδύνους του πολέμου και υπογράφηκε στη Χάγη.
- Σύμβαση για τα Μέσα Απαγόρευσης και Παρεμπόδισης της Παράνομης Εισαγωγής, Εξαγωγής και Μεταβίβασης της Κυριότητας των Πολιτιστικών Αγαθών, η οποία υπογράφηκε το 1970.
- Σύμβαση για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς. Εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της Ουνέσκο το 1972 και άρχισε να ισχύει το 1975.
- Σύμβαση για την Προστασία της Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η οποία υπογράφηκε το 2001.
- Σύμβαση για τη Διατήρηση της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, το 2003.
- Σύμβαση για την Προστασία και την Προώθηση της Πολυμορφίας στις Πολιτιστικές Εκφράσεις, το 2005». (Κόνσολα Ν. , 2006)

Δυο από αυτές τις συμβάσεις είναι σημαντικό όμως να αναλυθούν. Πιο συγκεκριμένα η Σύμβαση για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης και η Σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Η Σύμβαση για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών σε Περίπτωση Ένοπλης Σύρραξης.

«Η Σύμβαση αυτή υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση της Ουνέσκο στις 14 Μαΐου το 1954 και υπογράφηκε στη Χάγη, και έχει μείνει γνωστή ως η Σύμβαση της Χάγης. Αποτελείται από σαράντα άρθρα καταναμεμένα σε επτά κεφάλαια. Συνοδεύεται από Εκτελεστικό Κανονισμό (με 21 άρθρα), που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της, και από ένα χωριστό Πρωτόκολλο. Όπως αναφέρεται στο προοίμιό της, η Σύμβαση αυτή πηγάζει από τις οδυνηρές εμπειρίες των καταστροφών των πολιτιστικών αγαθών κατά τις πρόσφατες, τότε, πολεμικές συγκρούσεις (Β' Παγκόσμιος Πόλεμος). Για το λόγο αυτό θέτει ως σκοπό να προστατεύσει τα πολιτιστικά αγαθά από πιθανούς μελλοντικούς κινδύνους, λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας στα μέσα διεξαγωγής του πολέμου. Το σημαντικότερο στοιχείο στο προοίμιο είναι η εμφάνιση της έννοιας της παγκόσμιας κληρονομιάς. Τονίζεται δηλαδή ότι τα πολιτιστικά αγαθά, σε όποιο λαό κι αν ανήκουν, αποτελούν πολιτιστική κληρονομιά ολόκληρης της ανθρωπότητας και χρειάζονται επομένως τη διεθνή προστασία. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ στις 7 Αυγούστου 1956». (Κόνσολα, 1995)

«Στο κυρίως μέρος της Σύμβασης και του Εκτελεστικού Κανονισμού της ρυθμίζονται τα εξής βασικά θέματα:

A) Ορισμός των πολιτιστικών αγαθών, που χρησιμοποιείται

Στο άρθρο 1 προσδιορίζεται ότι ο όρος «πολιτιστικό αγαθό» χρησιμοποιείται στη Σύμβαση αυτή για τις εξής τρεις διαφορετικές κατηγορίες αγαθών, άσχετα από την προέλευσή τους ή τον τίτλο ιδιοκτησίας τους:

1. Αγαθά κινητά (έργα τέχνης, βιβλία κ. ά) ή ακίνητα (μνημεία, χώροι κ. ά, που παρουσιάζουν μεγάλο καλλιτεχνικό, ιστορικό, αρχαιολογικό, επιστημονικό ή θρησκευτικό ενδιαφέρον.
2. Οικοδομήματα (μουσεία, βιβλιοθήκες κ. ά), που χρησιμοποιούνται για τη στέγαση των κινητών πολιτιστικών αγαθών της παραπάνω κατηγορίας καθώς και τα καταφύγια που προορίζονται να τα προστατεύουν σε καιρό πολέμου.

3. Κέντρα, που περιέχουν σημαντικό αριθμό αγαθών των δυο παραπάνω κατηγοριών και ονομάζονται «κέντρα περιέχοντα μνημεία». (Κόνσολα, 1995)

B) Προστασία

Η οποία παρέχεται από τη Σύμβαση, διακρίνεται σε γενική και ειδική. Η γενική καλύπτει όλα τα αγαθά, που ανταποκρίνονται στα κριτήρια του άρθρου 1. Η ειδική αφορά ένα περιορισμένο αριθμό αγαθών, στα οποία παρέχονται ειδικά προνόμια». (Κόνσολα, 1995)

Γενική Προστασία

Η παρεχόμενη προστασία περιλαμβάνει αφ' ενός τη διαφύλαξη και αφ' ετέρου το σεβασμό των πολιτιστικών αγαθών (άρθρο 2).

Η διαφύλαξη συνίσταται στην υιοθέτηση προπαρασκευαστικών μέτρων σε καιρό ειρήνης, η διαμόρφωση και η λήψη των οποίων αφήνονται στη διακριτική ευχέρεια των συμβαλλόμενων μερών (άρθρο 3).

Ο σεβασμός των πολιτιστικών αγαθών (άρθρο 4) επιβάλλει στα συμβαλλόμενα μέρη, σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, την υποχρέωση να απαγορεύουν τη χρησιμοποίηση των αγαθών για σκοπούς που μπορεί να τα εκθέσουν σε καταστροφή ή φθορά και να απέχουν από εχθρικές πράξεις σε σχέση με αυτά. (Κόνσολα, 1995)

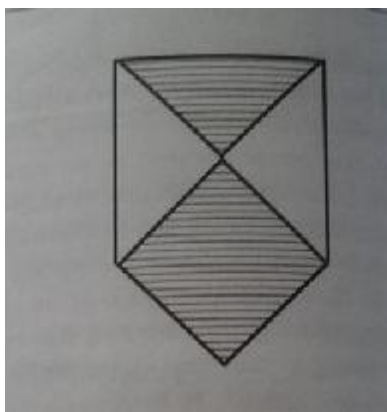
Ειδική προστασία

«Παρέχεται σε περιορισμένο αριθμό καταφυγίων, που στεγάζουν κινητά πολιτιστικά αγαθά, και κέντρων πόλεων, που περιλαμβάνουν μνημεία μεγάλης σπουδαιότητας, με την προϋπόθεση ότι αυτά βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από μεγάλα βιομηχανικά συγκροτήματα ή στρατιωτικούς στόχους. Η ειδική προστασία παραχωρείται μετά την εγγραφή τους σε ειδικό κατάλογο, το «Διεθνές Μητρώο Πολιτιστικών Αγαθών υπό Ειδικήν Προστασίαν» (άρθρο 8), το οποίο καταρτίζει και φυλάσσει ο Γενικός Διευθυντής της Ουνέσκο». (Κόνσολα, 1995)

Εφαρμογή

«Το σύστημα προστασίας που θεσπίζει η Σύμβαση προβλέπει μέτρα εφαρμογής εσωτερικού και διεθνούς χαρακτήρα.

Για να διευκολυνθεί η αναγνώριση των αγαθών που απολαμβάνουν προστασίας από τη Σύμβαση, προβλέπεται η τοποθέτηση σε αυτά ενός διακριτικού σήματος – εμβλήματος (άρθρο 6). Το έμβλημα αυτό έχει τη μορφή σχηματικής ασπίδας σε γαλάζιο και λευκό χρώμα.

Πηγή: Κόνσολα, Ν. Η διεθνής προστασία της παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, σελ:50

Την εφαρμογή της Σύμβασης σε διεθνές επίπεδο εξασφαλίζουν:

- 1. Η Ουνέσκο. Παρέχει τεχνική βοήθεια για την οργάνωση της προστασίας, να μεσολαβεί στις επαφές μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, να συντάσσει και να φυλάσσει το Μητρώο των Πολιτιστικών Αγαθών, στα οποία παρέχεται ειδική προστασία, να δέχεται και να φυλάσσει τα όργανα επικύρωσης της Σύμβασης κ. ά.*
- 2. Οι προστάτιδες Δυνάμεις, δηλαδή ουδέτερες χώρες οι οποίες ενεργούν για λογαριασμό καθενός από τα συμβαλλόμενα μέρη που βρίσκονται σε πόλεμο.*
- 3. Ο Γενικός Επίτροπος, ο οποίος αποτελεί και το κυριότερο όργανο του Διεθνούς ελέγχου. Επίσης, αναλαμβάνει να εξασφαλίζει την πιστή εφαρμογή της Σύμβασης από όλα τα μέρη».(Κόνσολα, 1995)*

Εκτελεστικός Κανονισμός

«Οι διατάξεις του, αναφέρονται στην οργάνωση του ελέγχου, στα θέματα της ειδικής προστασίας, στη μεταφορά των πολιτιστικών αγαθών και στη χρήση του διακριτικού σήματος».(Κόνσολα, 1995)

Πρωτόκολλο

«Το ανεξάρτητο από τη Σύμβαση Πρωτόκολλο αφορά το θέμα της παράνομης εξαγωγής πολιτιστικών αγαθών από κατεχόμενο έδαφος.

Από τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου οι κυριότερες είναι εκείνες που αναφέρουν ότι τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν:

- 1. Να εμποδίσουν την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών από έδαφος το οποίο κατάλαβαν,*
- 2. Να κατάσχουν τα αγαθά που εισάγονται στο έδαφός τους από κατεχόμενη περιοχή και*

3. Να εξασφαλίσουν την επιστροφή των αγαθών αυτών μετά το τέλος των εχθροπραξιών». (Κόνσολα, 1995)

Η Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε Καιρό Ειρήνης

«Η διαδικασία που οδηγεί στην υιοθέτηση της Σύμβασης (1972) ξεκινάει το 1966 με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Ουνέσκο να αναθέσει στο Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού τη διερεύνηση της δυνατότητας επεξεργασίας ενός νομικού κειμένου για την προστασία «ενός περιορισμένου αριθμού μνημείων, που αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας». Οι επιτροπές εμπειρογνομόνων, προτείνουν την επεξεργασία δυο κανονιστικών κειμένων, μιας Σύστασης για την προστασία, σε εθνικό επίπεδο, όλων των πολιτιστικών αγαθών και μιας Σύμβασης για την προστασία, σε διεθνές επίπεδο, των αγαθών που μπορεί να θεωρηθούν ως μνημεία εξαιρετικής σημασίας για τον πολιτισμό.

Έτσι, στις 16 Νοεμβρίου 1972 η Γενική Συνέλευση της Ουνέσκο υιοθετεί τη γνωστή Σύμβαση για την προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς. Το προοίμιο της Σύμβασης περιέχει διαπιστώσεις και απόψεις, όπως:

- Η πολιτιστική και φυσική κληρονομιά όλων των λαών του κόσμου είναι πολύτιμη και αναντικατάστατη και είναι ανάγκη να προστατεύεται από τους κινδύνους που την απειλούν σήμερα λόγω των ραγδαίων μεταβολών στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες,
- Ένα τμήμα αυτής της κληρονομιάς έχει εξαιρετική οικουμενική αξία και ανήκει επομένως στην παγκόσμια κληρονομιά,
- Για την προστασία των αγαθών χρειάζεται να καθιερωθεί σύστημα συλλογικής βοήθειας της διεθνούς κοινότητας, η οποία θα συμπληρώνει τη δράση του κράτους». (Κόνσολα, 1995)

Οι Κυριότερες Διατάξεις

«Η Σύμβαση αποτελείται από 38 άρθρα που εντάσσονται σε οκτώ κεφάλαια. Τα κυριότερα θέματα που ρυθμίζει είναι τα εξής:

A) Οι ορισμοί

Στα άρθρα 1 και 2 δίνονται λεπτομερείς ορισμοί της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει μνημεία, κτηριακά σύνολα και χώρους υπό την προϋπόθεση ότι είναι εξαιρετικής οικουμενικής αξίας, κυρίως από άποψη ιστορική, καλλιτεχνική ή επιστημονική.

Η φυσική κληρονομιά περιλαμβάνει φυσικά μνημεία, γεωλογικούς και φυσικογεωγραφικούς σχηματισμούς και φυσικούς χώρους, όταν είναι εξαιρετικής οικουμενικής αξίας από άποψη επιστημονική ή αισθητική ή για την προστασία του περιβάλλοντος.

Στο άρθρο 7 ορίζεται ότι ως διεθνή προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς νοείται η καθιέρωση συστήματος διεθνούς συνδρομής προς τα κράτη-μέλη της Σύμβασης για την προστασία της κληρονομιάς αυτής».(Κόνσολα, 1995)

B)Υποχρεώσεις των Κρατών-Μελών της Σύμβασης

«Τα κράτη-μέλη αναλαμβάνουν υποχρεώσεις σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Σε εθνικό επίπεδο το κάθε κράτος-μέλος, αναγνωρίζοντας ότι το καθήκον να εξασφαλιστεί ο προσδιορισμός, η προστασία, η συντήρηση, η αξιοποίηση και η μεταβίβαση στις επόμενες γενιές της κληρονομιάς, αναλαμβάνει να υιοθετήσει την κατάλληλη πολιτική για την ένταξη της κληρονομιάς στα σχέδια γενικού προγραμματισμού, να ιδρύσει και να εξοπλίσει υπηρεσίες προστασίας, να προωθήσει τις σχετικές επιστημονικές έρευνες και μελέτες, να διευκολύνει την ανάπτυξη εκπαιδευτικών κέντρων και γενικά να πάρει όλα τα απαραίτητα διοικητικά, νομικά, επιστημονικά, τεχνικά και οικονομικά μέτρα. Το κράτος πρέπει να ενημερώνει περιοδικά τη Γενική Συνέλευση της Ουνέσκο με την υποβολή εκθέσεων.

Επίσης, το κράτος-μέλος υποχρεώνεται να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί τους πολίτες του για τη σημασία της κληρονομιάς και τους κινδύνους που την απειλούν.

Τα κράτη-μέλη έχουν καθήκον να καταβάλλουν τη συνδρομή τους στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας και ότι αναλαμβάνουν επίσης την υποχρέωση να μη βλάψουν με άμεση ή έμμεση ενέργειά τους την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά που βρίσκεται στο έδαφος άλλων κρατών-μελών».(Κόνσολα, 1995)

Η Εφαρμογή της Σύμβασης

«Αν και η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ το 1974, η τυπική εφαρμογή της αρχίζει τον επόμενο χρόνο, όταν η Γενική Συνέλευση των κρατών-μελών της εκλέγει τα μέλη της Επιτροπής. Με βάση τα κριτήρια που καθορίστηκαν στις Λειτουργικές Κατευθύνσεις, η Επιτροπή στην επόμενη ετήσια τακτική σύνοδό της (1978) προχωρεί στην κατάρτιση του Καταλόγου με την εγγραφή των πρώτων δώδεκα θέσεων από επτά χώρες.

Στην ίδια σύνοδο γίνεται δεκτό και το έμβλημα της Σύμβασης, που αποτελείται από ένα συνδυασμό κύκλου και ρόμβου. Με το απλό αυτό σχέδιο, στο οποίο ο κύκλος συμβολίζει τη φύση και ο ρόμβος την ανθρώπινη δημιουργία, εκφράζεται η αλληλεξάρτηση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος».(Κόνσολα, 1995)

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/c 1>

Πολιτιστικές Συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης

- «Η Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Σύμβαση υπογράφηκε στο Παρίσι το 1954.
- Η Σύμβαση για την Προστασία της Ευρωπαϊκής Αρχαιολογικής Κληρονομιάς. Υπογράφηκε στο Λονδίνο το 1969, αναθεωρήθηκε όμως αργότερα το 1992, στη Βαλέτα.
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τις Παραβάσεις που αφορούν Πολιτιστικά Αγαθά. Υπογράφηκε στους Δελφούς το 1985.
- Σύμβαση για την Προστασία της Ευρωπαϊκής Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, υπογράφηκε στη Γρανάδα το 1985.
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη Διασυνοριακή Τηλεόραση, που υπογράφηκε το 1989.
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τις Κινηματογραφικές Συμπαραγωγές, που υπογράφηκε το 1992.
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία της Οπτικοακουστικής Κληρονομιάς, το 2001.
- Σύμβαση – Πλαίσιο για την Αξία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την Κοινωνία, το 2005 και υπογράφηκε στο Φάρο της Πορτογαλίας». (Κόνσολα, 1995)

Η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992, η οποία έχει μείνει γνωστή και ως Συνθήκη του Μάαστριχτ, περιλαμβάνει για πρώτη φορά ειδικό άρθρο (άρθρο 128) για τον πολιτισμό που παρέχει πλέον σαφή νομική βάση για την κοινοτική δράση στον τομέα αυτό, αναγνωρίζοντας την πολιτιστική διάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Διορθώνεται έτσι το κενό της Συνθήκης της Ρώμης και επιτρέπεται στην Κοινότητα να προχωρήσει σε συγκροτημένη παρέμβαση, και όχι ευκαιριακή και περιπτωσιολογική, όπως γινόταν μέχρι τότε.

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου παρουσιάζεται ο κύριος σκοπός της κοινοτικής παρέμβασης στον πολιτιστικό τομέα, που είναι διπλός. Επιδιώκεται αφενός η ανάπτυξη του πολιτισμού των κρατών-μελών με σεβασμό στην πολυμορφία, την οποία συνθέτουν οι επιμέρους πολιτισμοί τους, και αφετέρου η προβολή της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στη συνέχεια (παράγραφος 2) καθορίζεται ότι η Κοινότητα αναλαμβάνει να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών σε όλα σχεδόν τα πεδία του πολιτιστικού τομέα. Στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι η Κοινότητα, αν κριθεί αναγκαίο, υποβοηθά την πολιτιστική δράση των κρατών-μελών με μέτρα που έχουν υποστηρικτικό και συμπληρωματικό χαρακτήρα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η αναφορά (παράγραφος 3) στη συνεργασία με τρίτες χώρες, πράγμα που επιτρέπει την επέκταση των κοινοτικών πολιτιστικών προγραμμάτων σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και εκτός Ευρώπης». (Κόνσολα Ν. , 2006)

Χάρτης των Αθηνών

«Κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου άρχισαν να τίθενται ζητήματα προστασίας σε οικουμενικό επίπεδο. Το ενδιαφέρον επεκτάθηκε στη δεκαετία του '30 και σε γενικότερα θέματα προστασίας μνημείων σε καιρό ειρήνης και όχι μόνο σε περιόδους πολέμου.

Η σχετική πρωτοβουλία προήλθε από το Διεθνές Γραφείο Μουσείων, που είχε συστήσει η Κοινωνία των Εθνών. Το Γραφείο οργάνωσε το 1931 το Συνέδριο των Αθηνών, με σκοπό να εξετάσει τα προβλήματα συντήρησης και αποκατάστασης των αρχιτεκτονικών μνημείων. Το ψήφισμα, που το Συνέδριο συνέταξε και το οποίο έγινε τελικά δεκτό από τη Συνέλευση της Κοινωνίας των Εθνών το 1932, διατυπώνει ορισμένες γενικές αρχές που αφορούν την προστασία των μνημείων. Συστήνει, μεταξύ άλλων, να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η πλήρης αποκατάσταση και να επιδιώκεται μόνο συντήρηση των μνημείων, να γίνεται σεβαστός ο ιστορικός και καλλιτεχνικός χαρακτήρας του μνημείου σε περίπτωση νέας χρήσης του κ. ά.

Το ψήφισμα ασχολείται επίσης με προβλήματα σχετικά με τον περιβάλλοντα χώρο των μνημείων, τη χρήση νέων δομικών υλικών για τη στερέωσή τους, την τεχνική της συντήρησης κ. ά. Το τελευταίο τμήμα του είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί σε αυτό γίνεται, για πρώτη φορά, αναφορά στην καλλιτεχνική και αρχαιολογική κληρονομιά της ανθρωπότητας και στην αναγκαιότητα διεθνούς συνεργασίας για τη διατήρησή της.

Την ίδια περίπου εποχή, το 1933, ένα άλλο συνέδριο, αυτή τη φορά αρχιτεκτονικό, συνέρχεται επίσης στην Αθήνα. Πρόκειται για το τέταρτο από τα «Διεθνή Συνέδρια της Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής» (Congres Internationauxd' Architecture Moderne), τα γνωστά ως CIAM, με κύριο αντικείμενο την επεξεργασία των γενικών αρχών για τη σύγχρονη πολεοδομική οργάνωση.

Οι αρχές αυτές διατυπώθηκαν στο γνωστό Χάρτη των Αθηνών, τον οποίο δημοσίευσε αργότερα ο Le Corbusier, εμψυχωτής του Συνεδρίου. Σημαντικό για το θέμα που εξετάζουμε εδώ είναι το γεγονός ότι ο Χάρτης αναφέρεται και σε ζητήματα της ιστορικής κληρονομιάς των πόλεων, που τη θεωρεί τμήμα της κληρονομιάς της ανθρωπότητας. Συστήνει την προστασία της είτε πρόκειται για μεμονωμένα κτίσματα είτε για κτιριακά σύνολα, εφόσον αποτελούν πολύτιμα τεκμήρια της ιστορικής συνέχειας της πόλης, προτείνει δε τη διαμόρφωση του χώρου γύρω από τα μνημεία με κατεδάφιση των τρωγλών και δημιουργία πράσινου καθώς και άλλα μέτρα». (Κόνσολα Ν. Ν., 1995)

Χάρτης Βενετίας

«Κατά το 2^ο Διεθνές Συνέδριο Αρχιτεκτονικών και Τεχνικών Ιστορικών Μνημείων, που συνήλθε στη Βενετία στις 25-31 Μαΐου το 1964, υιοθετείται ο Χάρτης της Βενετίας ή Διεθνής Χάρτης Αποκατάστασης. Με το Χάρτη αυτό διαμορφώνεται ένα ευρύ πλαίσιο αρχών

σχετικά με τις εργασίες συντήρησης, αποκατάστασης, ανασκαφής, τεκμηρίωσης και δημοσίευσης των αρχιτεκτονικών μνημείων. Οι αρχές αυτές κερδίζουν αργότερα τη διεθνή αποδοχή και μετουσιώνονται σε πρακτική κατά την εκτέλεση εκατοντάδων αναστηλωτικών έργων σε ολόκληρο τον κόσμο».(Κόνσολα Ν. Ν., 1995)

Χάρτα Θεσσαλονίκης

«Άρθρο 5. Η Χάρτα θέτει τις αρχές που πρέπει να διέπουν σήμερα την πολιτιστική πολιτική των χωρών εντός αλλά και πέραν της Ευρώπης. « Κάθε άνθρωπος διαθέτει τη δική του πολιτιστική κληρονομιά, η οποία, μεταξύ άλλων, στηρίζεται στη μητρική του γλώσσα. Η κληρονομιά αυτή εμπλουτίζεται διαρκώς από τη δράση του καθενός και τις εμπειρίες των άλλων. Έτσι, κάθε πολιτισμός δέχεται συμπληρωματικές εξωτερικές συνεισφορές και αποτελεί, ως εκ τούτου, έργο ελευθερίας στηριζόμενο στο σεβασμό των άλλων και του εαυτού μας, έργο που διαμορφώνει την κοινωνική ειρήνη και την παγκόσμια κατανόηση. Για τον λόγο αυτόν τα κράτη πρέπει να ενθαρρύνουν με κάθε δυνατό μέσο τις επαφές και τις ανταλλαγές, τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό».

Η Πολιτιστική Χάρτα της Θεσσαλονίκης , υπογράφηκε σε μια διεθνή διάσκεψη στην Θεσσαλονίκη, με πρωτοβουλία του τότε Υπουργού Πολιτισμού κ. Ευάγγελου Βενιζέλου και τη συμμετοχή 40 προσωπικοτήτων από όλων των κόσμους».(Παυλίδης, 2000)

Κεφάλαιο 2

Ενότητα 1

Η Ένταξη των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στα Μουσεία

Αφού κατανοήθηκε η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς σ' όλο της το εύρος και ποιος είναι ο ρόλος των εκάστοτε οργανισμών που ασχολούνται με τη διαφύλαξη αυτής και το έργο τους, πρέπει να δούμε τι κάνουν οι οργανισμοί για να την αναδείξουν στα «νέα» μέσα ενημέρωσης. Με τη χρήση της φράσης «νέα μέσα» αναφέρομαι στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου. Ας ξεκινήσουμε όμως πρώτα με μια ιστορική αναδρομή για την ένταξη των υπολογιστών στα μουσεία και την πορεία τους μέχρι σήμερα.

Οι υπολογιστές έφτασαν στους χώρους των μουσείων γύρω στα τέλη της δεκαετίας του 1960. Εμφανίστηκαν για αρχή σε οργανισμούς και μουσεία του εξωτερικού, όπως για παράδειγμα το Smithsonian στην Αμερική ή και σε εθνικά μουσεία. Η εφαρμογή τους είχε να κάνει με τη διαχείριση των συλλογών και την καταγραφή των αντικειμένων. Οι βασικοί λόγοι που οι υπολογιστές δεν είχαν τόσο μεγάλη αποδοχή από τα μουσεία ήταν η έλλειψη οικονομικών πόρων και ο συντηρητικός χαρακτήρας των μουσείων.

Είναι βασικό να επισημανθεί επίσης ότι οι υπολογιστές εκείνη την εποχή δεν είχαν τη μορφή που γνωρίζουμε σήμερα. Ήταν ειδικοί υπολογιστές για τη μεταφορά και διατήρηση βάσεων δεδομένων. Ήταν ογκώδεις και δύσχρηστοι και πολύ ακριβοί στην αγορά τους, γνωστοί και ως mainframe. Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο mainframe αναφερόμαστε σε κεντρικούς υπολογιστές. Είναι μια κατηγορία υπολογιστών που τους χρησιμοποιούσαν για επεξεργασία «μεγάλων» βάσεων δεδομένων, για στατιστικές έρευνες, απογραφή πληθυσμού, για σχεδιασμό και διαχείριση πόρων και επεξεργασία συναλλαγών, σε κυβερνητικές υπηρεσίες, μεγάλες εταιρίες και οργανισμούς.

<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736>

Από αυτό το σημείο όμως και μετά άρχισε να επικρατεί μια διαφορετική αντίληψη για τη χρήση και τις δυνατότητες των υπολογιστών, και έτσι έχουμε τη δημιουργία επαγγελματικών οργανισμών, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την ηλεκτρονική υποστήριξη των μουσείων.

Γύρω στο 1970, έρχονται στο προσκήνιο οι mini υπολογιστές. Σε αυτή τη δεκαετία είναι εμφανή η ανάγκη των μουσείων να διαχειρίζονται σωστά τόσο τις πληροφορίες των αντικειμένων τους όσο και τις συλλογές τους, καθώς τα μουσεία πλέον έχουν μεγάλη ευθύνη προς το κοινό τους και στη διάσωση και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς στις επόμενες γενιές.

Επίσης, αυτήν την περίοδο αρχίζουν να υλοποιούνται μεγάλα προγράμματα καταγραφής της πολιτιστικής κληρονομιάς, κυρίως σε μεγάλες χώρες της Ευρώπης, όπου η διαχείριση των μουσείων είναι πιο κεντροποιημένη, όπως η Γαλλία και ο Καναδάς. Με τέτοιου είδους ζητήματα εκείνη την εποχή ασχολείται η Διεθνής Επιτροπή Τεκμηρίωσης (CIDOC) του ICOM.

Τα χρόνια περνούν, οι ανάγκες των μουσείων αυξάνονται και η τεχνολογία εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς. Έτσι γύρω στη δεκαετία του 1980 οι υπολογιστές έχουν αρχίσει να εξαπλώνονται σε όλα τα μουσεία, και αρχίζουν να σχεδιάζουν τοπικά ηλεκτρονικά και εμπορικά δίκτυα, τα οποία προσαρμόζονται για τις ανάγκες του μουσείου που ακόμη περιορίζονται κυρίως στην τεκμηρίωση.

Η δεκαετία του 1980, θεωρείται ως η εποχή του μεταμοντερνισμού για την τεχνολογία, καθώς έχουμε την γέννηση της ψηφιακής τέχνης, η οποία εκδηλώνεται επίσημα ως καλλιτεχνική και θεωρητική έκφραση της.

Ακόμη, τη δεκαετία του 1990 εξαπλώνονται τα πολυμέσα και σχεδιάζονται ηλεκτρονικά διαδραστικά εκθέματα για ερμηνεία και παρουσίαση στο κοινό, ενώ μετά το 1993 έχουμε τα πρώτα δειλά βήματα του διαδικτύου. Στο διαδίκτυο αναρτώνται οι ιστοσελίδες των μουσείων, οι οποίες προσφέρουν πληροφορίες για τις συλλογές και τις δραστηριότητες των οργανισμών, πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων, εκπαιδευτικό υλικό ή εικονικές εκθέσεις. Η εξάπλωσή του ήταν ραγδαία στο χώρο των μουσείων, όπου σχεδόν καθημερινά προστίθενται νέοι μουσειακοί τόποι.

Μολονότι στο Εξωτερικό έχουμε την εμφάνιση των ηλεκτρονικών υπολογιστών από το 1960, στην Ελλάδα η χρήση τους διαδίδεται τη δεκαετία του 1990. Το μουσείο Μπενάκη, που υπήρξε το πρώτο μουσείο που ιδρύει Τμήμα Τεκμηρίωσης. Αυτό ήταν η έναρξη για να ξεκινήσουν και άλλα προγράμματα σχετικά με την τεκμηρίωση των συλλογών των μουσείων, καθώς πλέον υπάρχει μια ευαισθητοποίηση από τον ελληνικό πολιτιστικό χώρο. Μετά το Μπενάκη έχουμε άλλο ένα ερευνητικό έργο στην πολιτισμική πληροφορική με το Ινστιτούτο Υπολογιστών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) στην Κρήτη.

Σήμερα, πολλά μουσεία της Ελλάδας χρησιμοποιούν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τις υπηρεσίες τους, κυρίως για να τεκμηριώνουν τις συλλογές τους, αλλά και για να σχεδιάζουν διάφορες πολυμεσικές εφαρμογές. Πιο συγκεκριμένα εικονικές εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, πολιτιστικά CD-ROM για την κυκλοφορία εκτός του μουσείου και προσπαθούν να δημιουργούν τρισδιάστατα περιβάλλοντα που αναπαριστούν τον κόσμο, με αποτέλεσμα την απόκτηση εμπειριών.

Ακόμη, ένα τεχνολογικό επίτευγμα που ήρθε να προστεθεί στην καθημερινή ζωή των μουσείων είναι οι ηλεκτρονικές συσκευές χειρός διαφορετικών ειδών στην προσπάθεια να στηρίξουν την αυτόνομη περιήγηση στο μουσείο με παροχή πληροφοριών σε βάθος, τις οποίες θα μπορεί να διαλέξει ο επισκέπτης ανάλογα με τις προτιμήσεις του.

Τέλος, οι εφαρμογές των υπολογιστών σε δημόσιους χώρους στο μουσείο, προσφέρονται με διαφορετικά επίπεδα διαδραστικότητας. Αυτές περιλαμβάνουν όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Μαρία Οικονόμου (2003):

- *«Παρουσιάσεις με περιορισμένες επιλογές, οι οποίες στηρίζουν ένα έκθεμα με συγκεκριμένες οπτικο-ακουστικές πληροφορίες και στις οποίες ο ρόλος του χρήστη είναι αρκετά παθητικός.*
- *Ηλεκτρονικές ξεναγήσεις που προσφέρουν πληροφορίες στους επισκέπτες ενώ περιδιαβαίνουν στο μουσείο.*
- *Συστήματα αναζήτησης και περιήγησης με τη μορφή βάσεων δεδομένων με λίστες και χάρτες που λειτουργούν ως γρήγορα σημεία αναφοράς ή ως σταθμοί πληροφόρησης.*
- *Συμπληρωματικό υλικό για εκθέσεις, που προσφέρει σε βάθος πληροφορίες και είναι συνήθως τοποθετημένο σε διπλανό χώρο για να επιτρέψει πιο μακρόχρονη αναζήτηση και συγκεντρωμένη μελέτη.*
- *Στοιχεία ενσωματωμένα στην έκθεση με προσεκτικά σχεδιασμένες πολλαπλές διασυνδέσεις μεταξύ αντικειμένων και προγράμματος.*
- *Ως κύρια εκθέματα τα ίδια, όπου το πρόγραμμα πολυμέσων επεκτείνεται πέρα από τα όρια του υπολογιστικού κουτιού στον τρισδιάστατο χώρο.*
- *Ως μίμηση του ίδιου του εκθέματος στην περίπτωση των εικονικών εκθέσεων.*
- *Ως «εμπειρία σε πακέτο» με ένα συγκεκριμένο προϊόν που μπορεί να πάρει κανείς στο σπίτι ή στην τάξη για περαιτέρω ενασχόληση.*
- *Ως εργαλείο προσανατολισμού του κοινού (συνήθως στην υποδοχή του μουσείου, με διαγράμματα, χάρτες και περιγραφή των περιεχομένων κάθε αίθουσας)».*

Την τελευταία δεκαετία υπάρχει μια συνεχόμενη και γρήγορη εξάπλωση των τεχνολογιών, της πληροφορίας και της επικοινωνίας στον πολιτιστικό χώρο. Το κοινό επιθυμεί τη χρήση υπολογιστών κατά τη διάρκεια ξεναγήσεις τους στα μουσεία και «πιέζει» γι' αυτό. Έτσι λοιπόν τα μουσεία, έχουν αρχίσει να συνδέονται με την εικόνα ενός μοντέρνου οργανισμού που θέλει να είναι και να δείχνει και γι' αυτό ακολουθεί τις τεχνολογικές και κοινωνικές εξελίξεις.

Ενότητα 2

Πώς το διαδίκτυο εξυπηρετεί την πολιτιστική κληρονομιά;

Μετά από αυτήν την διεξοδική ιστορική αναδρομή για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στα μουσεία, παρατηρούμε ότι αν και στην αρχή τους χρησιμοποιούσαν μόνο για την καταγραφή των αντικειμένων, πλέον έχουν ενσωματωθεί με την καθημερινή ζωή των μουσείων. Οι υπολογιστές λοιπόν, χρησιμοποιούνται είτε για την καταγραφή των αντικειμένων, είτε ως «ξεναγοί», είτε ως εργαλεία προσανατολισμού, είτε ως συμπληρωματικά υλικά επιπλέον πληροφόρησης, είτε ακόμα και ως «εκθεσιακά αντικείμενα». Όλα αυτά όμως δεν θα μπορούσαν να γίνουν χωρίς την βοήθεια του διαδικτύου, που είναι απαραίτητη στο κοινό ώστε να έχει πρόσβαση στα μουσεία και στις συλλογές τους. Ας δούμε όμως πως το διαδίκτυο εξυπηρετεί σήμερα την πολιτιστική κληρονομιά.

Κάνοντας μια έρευνα στις ιστοσελίδες των μουσείων θα παρατηρήσουμε ότι η ποιότητα μεταξύ τους είναι εντελώς διαφορετική. Από τη μια έχουμε αρκετές που έχουν τη μορφή του «ηλεκτρονικού φυλλαδίου», δηλαδή προσφέρουν λίγες επίπεδες σελίδες με βασικές πληροφορίες για την προετοιμασία της επίσκεψης και τις συλλογές. Ενώ από την άλλη υπάρχουν μουσεία που έχουν πολύ δυναμική παρουσία στο διαδίκτυο, με πλούσιο υλικό για δασκάλους και ανεξάρτητους επισκέπτες, διαδραστικά εκθέματα, άλλα που προσφέρουν πολλές πληροφορίες για τις συλλογές και άλλα που οργανώνουν εκπαιδευτικά παιχνίδια στο διαδίκτυο για περισσότερη απασχόληση, πληροφόρηση και κατανόηση.

Στην εποχή που ζούμε, την εποχή του internet και της γρήγορης και εύκολης ενημέρωσης, είναι σημαντικό τα μουσεία να έχουν τις δικές τους οργανωμένες και σωστά δομημένες ιστοσελίδες. Ένας άνθρωπος πριν επισκεφτεί ένα μουσείο ή κάποιον πολιτιστικό οργανισμό, πρώτα θα επισκεφτεί την ιστοσελίδα του και αν τον προσελκύσει, τότε σίγουρα θα επισκεφτεί και το μουσείο. Αν όμως, θεωρήσει βαρετή την περιήγησή του στην ιστοσελίδα του, τότε ίσως να το ξανασκεφτεί και να αναζητήσει κάτι «οπτικά» καλύτερο.

Διανύουμε τον αιώνα της τεχνολογίας και της εξέλιξης, η ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι ένα ισχυρό μέσο προβολής της, και έλκει το μέσο επισκέπτη, ο οποίος είναι πλήρως εξοικειωμένος με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η διαρκής αναζήτηση σύνδεσης στο διαδίκτυο και η χρήση κινητών τηλεφώνων και των tableteξυπηρετούν να βρισκόμαστε παντού, κάθε στιγμή, και καθιστά πλέον αναγκαία τη χρήση ψηφιοποιημένων μέσων στην πολιτιστική κληρονομιά.

Από την άλλη μεριά, και για τους χρήστες σταθερών υπολογιστών έχουν αξία οι πληροφορίες πολιτιστικής κληρονομιάς που παρέχονται στους κινητούς χρήστες, καθώς και αυτοί επιθυμούν να μελετήσουν ή και να αξιοποιήσουν τις επιπλέον πληροφορίες που τους παρέχονται, προκειμένου να σχεδιάσουν τη δική τους επίσκεψη.

Πέρα όμως από τις ιστοσελίδες και τη χρήση υπολογιστών (κινητών ή σταθερών) για περαιτέρω πληροφόρηση, υπάρχουν και άλλοι πιο ελκυστικοί τρόποι για να «κερδίσεις» το κοινό των μουσείων. Ένας από αυτούς είναι η χρήση ηλεκτρονικών εφαρμογών μέσα στους χώρους του μουσείου. Με πολλή προσοχή και σεβασμό σχεδιάζονται και εντάσσονται στους

χώρους των μουσείων, με σκοπό να λειτουργούν συμπληρωματικά και να αυξάνουν την απόλαυση της περιήγησης και της γνώσης, χωρίς να παρεμβαίνουν και να καλύπτουν τα πραγματικά εκθέματα.

Επίσης, έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν ζωντανή και θετική ατμόσφαιρα στις αίθουσες, αυξάνοντας το ενδιαφέρον του κοινού. Είναι σημαντικό, τα διαδραστικά εκθέματα να στηρίζουν τα πραγματικά εκθέματα, καθώς οι επισκέπτες συνήθως χρησιμοποιούν τα προγράμματα αυτά σε ομάδες. Και αυτό πολλοί επισκέπτες χρησιμοποιούν τα διαδραστικά εκθέματα για να εξηγήσουν και να συζητήσουν με τα παιδιά τους ζητήματα που σχετίζονται με την εκάστοτε έκθεση.

Οι επισκέπτες στα μουσεία, ειδικά τα παιδιά και οι ενήλικες, αντιμετωπίζουν τα διαδραστικά εκθέματα ως αναπόσπαστο μέρος της μουσειακής εμπειρίας, καθώς είναι κάτι που τους αρέσει, που μπορούν εύκολα να το χειριστούν και τους είναι οικείο λόγω της καθημερινής χρήσης του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών συσκευών.

Ακόμη, οι διαδραστικές τεχνολογίες έχουν περάσει σε όλες τις μορφές τεχνών με αποτελεσματικότερη την εικονική πραγματικότητα (virtual reality), καθώς προϋποθέτει τη συμμετοχή των αισθήσεων και είσοδο σε έναν κόσμο παράλληλης πραγματικότητας. Η εικονική πραγματικότητα παρέχεται μέσω ψηφιακών γραφικών, του ήχου και μέσω ερεθισμάτων για τις υπόλοιπες αισθήσεις, οι οποίες παρουσιάζονται σε ένα πραγματικό περιβάλλον, παρέχοντας μια «ζωντανή» και ενδιαφέρουσα εμπειρία για τους χρήστες.

Μέσω αυτής της εμπειρίας, η πληροφορία δίνεται πολύ πιο αποτελεσματική, καθώς η ψηφιακή πληροφορία και αυτή των πραγματικών αντικειμένων «μπερδεύονται» και συνδέονται με «φυσικό» τρόπο. Εκτός όμως από όλα αυτά, η χρήση τεχνικών εικονικής πραγματικότητας είναι πολύ σημαντική καθώς συμβάλει σημαντικά στη βιωματική μάθηση.

Ας δούμε τώρα όμως, τι γίνεται μετά την ολοκλήρωση του σταδίου της καταγραφής και περιγραφής των αντικειμένων. Σ' αυτό το σημείο η διαθέσιμη ψηφιακή πληροφορία μπορεί να εμπλουτιστεί με τρισδιάστατα μοντέλα των φυσικών αντικειμένων. Ο στόχος της δημιουργίας των μοντέλων αυτών περιλαμβάνει τη:

1. *«Δημιουργία πιστών αντιγράφων*
2. *Πρόσβαση και παρατήρηση από χρήστες, οι οποίοι δεν μπορούν να επισκεφθούν το μουσείο και να δουν τα γνήσια*
3. *Δημιουργία εικονικών μουσείων*
4. *Δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και άλλων δράσεων»*
(Βερνίκος, Δασκαλοπούλου, Μπαντιμαρούδης, Μπούραρης, & Παπαγεωργίου, 2005)

Για να επιτευχθούν όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, τα μουσεία χρησιμοποιούν διάφορα μέσα, για να προσελκύσουν το κοινό τους και να επιτύχουν το στόχο τους, ο οποίος είναι η μετάδοση της γνώσης, η αποφυγή παρερμηνειών, η ψυχαγωγία του κοινού και η βιωματική εμπειρία. Οι γνωστοί, και ως τρόποι μοντελοποίησης και είναι οι εξής:

1. *«Ηχητικά ντοκουμέντα και μουσική*
2. *Φωτογραφίες, σχέδια, γκραβούρες, πίνακες ζωγραφικής, χάρτες*
3. *Χειρόγραφα*
4. *Video, κινηματογραφικές ταινίες*
5. *Τρισδιάστατα αντικείμενα*
6. *Ψηφιοποίηση με χρήση τρισδιάστατων σχεδιαστικών προγραμμάτων»*
(Βερνίκος, Δασκαλοπούλου, Μπαντιμαρούδης, Μπούραρης, & Παπαγεωργίου, 2005)

Τα μουσεία έχουν τη δυνατότητα να ελίσσονται και να παρουσιάζουν την πληροφορία ανάλογα με τις ανάγκες, τις δεξιότητες, τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντα των επισκεπτών τους. Παρόλα αυτά μπορούν και τα διαδραστικά εκθέματα να προσελκύσουν κάποιον επισκέπτη χωρίς να έχει εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στο θέμα. Με τη σωστή παρουσίαση και διαχείριση αυτά τα εκθέματα μπορούν να κάνουν διασκεδαστική τη μάθηση, στηρίζοντας την κάθε είδους εξερεύνηση και το κοινό να συμμετέχει ενεργά κατά τη διάρκεια της ξενάγησής τους στους χώρους των μουσείων.

Πέρα όμως από το τι πρέπει να κάνουν τα μουσεία για την ένταξη των διαδραστικών εκθεμάτων, για να πετύχουν ένα ολοκληρωμένο και σωστό αποτέλεσμα, τον τρόπο χρήσης αυτών των πολυμεσικών προγραμμάτων επηρεάζουν και τα χαρακτηριστικά των επισκεπτών. Τα ίδια όμως χαρακτηριστικά επηρεάζουν και τον τρόπο επίσκεψης τους στο μουσείο.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι περισσότεροι χρήστες τείνουν να ακολουθούν μοναδικές διαδρομές στο πρόγραμμα, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους, αν και ο πιο δημοφιλής τρόπος πλοήγησης παραμένει ο γραμμικός. Πιθανόν στο μέλλον, η επόμενη γενιά που θα έχει μεγαλώσει και θα έχει περισσότερη οικειότητα με το διαδίκτυο, να είναι πιο πρόθυμη να «πηδάει» από τη μια οθόνη στην άλλη κατά προτίμηση, εγκαταλείποντας τη γραμμική πορεία.

Εκτός όμως από την προσέλκυση του κοινού, η ψηφιοποίηση στα μουσεία αποτελεί ξεχωριστό κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς, με αποτέλεσμα να δημιουργεί και νέες θέσεις εργασίας. Επίσης, προσελκύει τους επενδυτές για να στηρίξουν το τουριστικό προϊόν.

Τα ηλεκτρονικά μέσα και οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν βρει μια μόνιμη θέση στο μουσείο του 21^{ου} αιώνα. Κάτι που αποδεικνύεται και από την πολύπλοκη τριγωνική σχέση μεταξύ επισκεπτών – πραγματικών - εικονικών αντικειμένων στο μουσείο.

Είναι βέβαιο ότι η χρήση τους έχει επίδραση όχι μόνο στους επισκέπτες, αλλά και στην ίδια την εικόνα του μουσείου. Γι' αυτόν τον λόγο, το σύγχρονο μουσείο είναι πλέον «ανοιχτόμυαλο», φτιάχνει προγράμματα βάσει των νέων τεχνολογιών, δεν έχει πια συντηρητικό ύφος και έχει «ανοίξει» διάπλατα τις πόρτες του σε όλες τις ομάδες κοινού προσπαθώντας να τις προσελκύσει με αυτά τα νέα τεχνολογικά τεχνάσματα. Έτσι, έχει περισσότερα να κερδίσει μαθαίνοντας τις δυνατότητες και τα μειονεκτήματα αυτών των

εργαλείων, χρησιμοποιώντας τα για να πετύχει τους σκοπούς του, χωρίς να υποβαθμίσει τις συλλογές του και την εμπιστοσύνη του κοινού του.

Ενότητα 3

Καταλογογράφηση Μουσείων

Όλα όσα αναφέρθηκαν μέχρι στιγμής, μας φανερώνουν τη σχέση του διαδικτύου και της πολιτιστικής κληρονομιάς και πως αυτό την παρουσιάζει σωστά στον εκάστοτε διαχειριστή. Όμως, για να επιτευχθεί η ολοκλήρωση αυτής της έρευνας, ήταν σκόπιμο να γίνει μια αναζήτηση στα μουσεία της Ελλάδας και του Εξωτερικού και μια καταγραφή αυτών και των στοιχείων που παρουσιάζουν με τον σωστό τρόπο την πολιτιστική κληρονομιά, ώστε να είναι ελκυστικοί, αληθής και πλούσιοι σε πληροφοριακό υλικό.

Μουσεία Ελλάδας	Ιστοσελίδα	Βασικές Πληροφορίες	Εκδηλώσεις	Εκπαίδευση	Φωτογραφίες Ψηφιακή Περιήγηση	Πληροφορίες Εκθεμάτων
Ακρόπολη ΥΣΜΑ	<ul style="list-style-type: none"> · απλή · λιτή · σοβαρή · επικρατεί το λευκό · αυστηρή, όπως και το στυλ του μουσείου · εύχρηστη · οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια · τιμές εισιτηρίων · πρόσβαση · πρόληψη Α.Μ.Ε.Α · παρουσίαση των χώρων του μουσείου (καφέ κλπ) · ψηφιακές αφηγήσεις με Tablet · επικοινωνία · σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> · μέρες και ώρες για την υλοποίηση · διάφορων εκδηλώσεων · πληροφορίες σχετικά με αυτές 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στο μουσείο · on-line παιχνίδια (Πρόγραμμα Γλαύκα) · εκπαιδευτικά έντυπα για περαιτέρω πληροφόρηση · μουσειοσκευές 	<ul style="list-style-type: none"> · highlights φωτογραφίες των εκθεμάτων · φωτογραφίες από την κάθε ενότητα του μουσείου · Google Art Project – Ψηφιακή περιήγηση στους χώρους του μουσείου και του Ιερού Βράχου (σημαντικοί ναοί Ακρόπολης) 	<ul style="list-style-type: none"> · μια μικρή καταλογογράφηση/πληροφόρηση των εκθεμάτων που μας παρουσιάζονται · κατηγοριοποίηση ενοτήτων του μουσείου · πληροφόρηση γι' αυτές · πλήρη πληροφόρηση για τους ναούς/κτήρια της Ακρόπολης με τη συνοδεία βίντεο και κατόψεων · ιστορία μουσείου και της ΥΣΜΑ
Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ)	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση για τα Δίκτυα Μουσείων του ΠΙΟΠ · εύχρηστο · απλό 	<ul style="list-style-type: none"> · χάρτης που δείχνει που είναι τα μουσεία στην Ελλάδα · ωράρια · επισκεψιμότητας · τιμές εισιτηρίων 	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση για της εκδηλώσεις του Οργανισμού 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα στα μουσεία του ΠΙΟΠ · ενημέρωση γι' αυτά · δεν υπάρχουν 	<ul style="list-style-type: none"> · λίγες φωτογραφίες από τους χώρους των μουσείων · εικονική περιήγηση στους χώρους των μουσείων 	<ul style="list-style-type: none"> · λίγα λόγια για τα μουσεία και για το τι πρόκειται να δουν οι επισκέπτες · λίγες πληροφορίες για το ιστορικό των μουσείων

		<ul style="list-style-type: none"> επικοινωνία newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 		<ul style="list-style-type: none"> διαδικτυακές δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για την προετοιμασία πριν την άφιξη σχολικών ομάδων 		
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών	<ul style="list-style-type: none"> από τα καλύτερα site ελληνικού μουσείου πλήρες οργανωμένο εύχρηστο ελκυστικό 	<ul style="list-style-type: none"> ωράρια λειτουργία τιμές εισιτηρίων οδηγίες πρόσβασης ενημέρωση για τους χώρους του μουσείου επικοινωνία newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> ενημέρωση για εκδηλώσεις και πληροφόρηση γι' αυτές 	<ul style="list-style-type: none"> εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στο μουσείο μουσειοσκευές δεν υπάρχουν παιχνίδια στο διαδίκτυο 	<ul style="list-style-type: none"> δείγμα φωτογραφιών των αντικειμένων από την κάθε ενότητα βίντεο παρουσίασης έκθεσης και εστίασης σε συγκεκριμένα θέματα πλήρη πληροφόρηση ως προς το ιστορικό κομμάτι του θέματος (πχ κοσμήματα) 	<ul style="list-style-type: none"> πληροφορίες για τις φωτογραφίες που παρουσιάζονται πληροφορίες για τη μόνιμη συλλογή του μουσείου και για τις ενότητες αυτής ξεχωριστά
Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας		<ul style="list-style-type: none"> ενημέρωση μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Πολιτισμού, ΟΔΥΣΣΕΑΣ 				<ul style="list-style-type: none"> Πληροφόρηση για τον Αρχαιολογικό χώρο και για την ιστορία του μουσείου και την ταξινόμηση της έκθεσης μέσα από την ίδια ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού.

<p>Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή</p>	<ul style="list-style-type: none"> Απλό Λιτό Εύχρηστο εντάσσει τον αναγνώστη αμέσως στο θέμα του με την παρουσίαση η εικόνων από την αγρία φύση και όχι μόνο οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> ωράρια τιμές εισιτηρίων προσβασιμότητα ενημέρωση για το Κέντρο ΓΑΙΑ και τα προγράμματά του αντίστοιχα πληροφορίες για τους χώρους και τις παροχές του μουσείου επικοινωνία newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> ενημέρωση για τις εκδηλώσεις και τα νέα του μουσείου πληροφορίες για το Κέντρο ΓΑΙΑ γίνεται αναφορά και στις περιοδικές εκθέσεις του μουσείου και ενημέρωση για αυτές 	<ul style="list-style-type: none"> υπάρχουν εκπαιδευτικά προγράμματα εκπαιδευτικοί φάκελοι στο μουσείο για περισσότερη κατανόηση των εκθεμάτων και της λειτουργίας της φύσης καθώς και κάποιες πληροφορίες για αυτά δεν υπάρχουν εκπαιδευτικά προγράμματα διαδικτυακά 	<ul style="list-style-type: none"> ελάχιστες και ενδεικτικές φωτογραφίες από τα εκθέματα του μουσείου, από το Κέντρο ΓΑΙΑ και από περιοδικές εκθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> ταξινόμηση των ενοτήτων του μουσείου με τις αντίστοιχες πληροφορίες για αυτές ενημέρωση για τις εκδόσεις του μουσείου παρουσίαση και πληροφόρηση για τα εργαστήρια και τη βιβλιοθήκη του μουσείου η ιστορία του μουσείου
<p>Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα (ΠΛΙ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> πλήρες απλό λιτό εύχρηστο λευκό φόντο με 4 κινούμενες εικόνες από τα εκθέματα της 	<ul style="list-style-type: none"> ωράρια λειτουργία τιμές εισιτηρίων επικοινωνία σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> Ενημέρωση για τα νέα του μουσείου, για τις εκδηλώσεις που διοργανώνει, καθώς και για τις περιοδικές εκθέσεις και για τους δανεισμούς 	<ul style="list-style-type: none"> Εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στους χώρους του μουσείου αλλά και εκτός, καθώς και επίσης και διαδικτυακά 	<ul style="list-style-type: none"> Εικονική περιήγηση ανά αίθουσα (μέρος από αυτές, όχι ολόκληρο το μουσείο) και χρονολογική παρουσίαση των highlights του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> Καταλογογράφηση των εκθεμάτων που παρουσιάζονται στο διαδίκτυο, πληροφόρηση για το ιστορικό του μουσείου, ενημέρωση για τα εκπαιδευτικά προγράμματα

	<ul style="list-style-type: none"> • συλλογής οργανωμένο 		του			<ul style="list-style-type: none"> • και για τις εκδόσεις του μουσείου
<p>Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης (MEAT)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • απλό ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια τιμές εισιτηρίου επικοινωνία πρόσβαση και στα τρία κτίρια του μουσείου πρόσβαση (οδηγίες μαζί με χάρτη) σελίδες κοινωνικής δικτύωσης newsletter 	<ul style="list-style-type: none"> • δραστηριότητες ενημέρωση για όλες τις δραστηριότητες και πληροφόρηση γι' αυτές περιοδικές εκθέσεις και ενημέρωση γι' αυτές 	<ul style="list-style-type: none"> • εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στο μουσείο μουσειοσκευές on-line δραστηριότητες 	<ul style="list-style-type: none"> • virtual reality – λουτρό αερίδων μόνο φωτογραφίες εκθεμάτων φωτογραφίες από τους χώρους των κτηρίων του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • ιστορικό μουσείου πληροφορίες για το λουτρό στην εικονική περιήγηση (πληροφορίες για επιλεγμένα σημεία μέσα στο λουτρό) ενημέρωση για όλα τα κτήρια του μουσείου κατηγοριοποίηση εκθεμάτων και ενημέρωση για την κάθε ενότητα ξεχωριστά οι φωτογραφίες δεν έχουν κάποια καταλογογράφηση ή πληροφορίες που να τις συνοδεύουν ενημέρωση για τις εκδόσεις του μουσείου

<p>Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνας</p>	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες εντυπωσιακό σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – εικόνα από τους χώρους του μουσείου) οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια τιμή εισιτηρίου πρόσβαση (συνοδεία χάρτη) χώροι μουσείου επικοινωνία newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> · ανακοινώσεις εκδηλώσεις δράσεις περιοδικές εκθέσεις πλήρη πληροφόρηση γι' αυτές 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στους χώρους του μουσείου έντυπα φυλλάδια του εκπαιδευτή στο διαδίκτυο για πληροφόρηση και ενημέρωση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα εκπαιδευτικά προγράμματα για ΑΜΕΑ, σχολεία, οικογένειες 	<ul style="list-style-type: none"> · δειγματικές φωτογραφίες από την κάθε ενότητα εικονική περιήγηση σε κάθε ενότητα και εντοπισμός των καλύτερων εκθεμάτων της έκθεσης 	<ul style="list-style-type: none"> · ιστορία μουσείου κατηγοριοποίηση εκθεμάτων με πλούσιο πληροφοριακό υλικό για τις ενότητες καρτέλες ταυτότητας των αντικειμένων, τα οποία είναι αναρτημένα στη σελίδα του μουσείου ανάδειξη αντικειμένων τα οποία βρίσκονται στις αποθήκες και δεν εκτίθενται στη μόνιμη έκθεση του μουσείου, συνοδεία αντίστοιχων πληροφοριών γι' αυτά ενημέρωση για βιβλιοθήκη και τμήμα συντήρησης
---	--	---	---	--	--	--

<p>Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο Θεσσαλονίκης</p>	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες εντυπωσιακό (background – κινούμενη εικόνα με τα εκθέματα και χώροι του μουσείου) οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια τιμές εισιτηρίων πρόσβαση παροχές μουσείου επικοινωνία newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> · δράσεις του μήνα και ενημέρωση γι' αυτές · ενημέρωση και πληροφόρηση για τις περιοδικές εκθέσεις του μουσείου · ενημέρωση και πληροφόρηση για τις περιδεύουσες εκθέσεις του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · δεν γίνεται αναφορά σε εκπαιδευτικά προγράμματα · δεν υπάρχουν εκπαιδευτικά παιχνίδια στο διαδίκτυο 	<ul style="list-style-type: none"> · highlights από κάθε ενότητα της έκθεσης · εικόνες από τα εργαστήρια του μουσείου · βίντεο με την παρουσίαση του μουσείου – εκδηλώσεων – και περιόδων και εκθέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> · ιστορία μουσείου εκδόσεις μουσείου κατηγοριοποίηση μόνιμης έκθεσης σε ενότητες και πληροφορίες για την κάθε μια ξεχωριστά · πληροφορίες για τις δημοσιευμένες φωτογραφίες · πληροφόρηση για δανεισμό αντικειμένων του μουσείου · πληροφόρηση για τα εργαστήρια του μουσείου
<p>Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (MIET)</p>	<ul style="list-style-type: none"> · απλό λιτό εύχρηστο ενημερωτικό 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια πρόσβαση newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση για τις περιοδικές του εκθέσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα στους χώρους του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · ελάχιστο φωτογραφικό υλικό 	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση για τις εκθέσεις και τα εκπαιδευτικά προγράμματα · δεν υπάρχουν πληροφορίες για τις συλλογές του
<p>Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> · απλό ενημερωτικό λιτό εύχρηστο 	<ul style="list-style-type: none"> · επικοινωνία πρόσβαση σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση και πληροφόρηση για όλες τις εκδηλώσεις · ενημέρωση και πληροφόρηση για τις 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα στους χώρους του οργανισμού · δεν υπάρχουν διαδίκτυα 	<ul style="list-style-type: none"> · φωτογραφίες από τους χώρους του οργανισμού · φωτογραφικό υλικό από τις περιοδικές του εκθέσεις · φωτογραφίες από τα 	<ul style="list-style-type: none"> · πλήρη πληροφόρηση για όλες τις εκδηλώσεις και τα προγράμματα του οργανισμού · πλήρη

			περιοδικές εκθέσεις	παιχνίδια	εκπαιδευτικά προγράμματα βίντεο που αναδεικνύουν τα προγράμματα του μουσείου (πχ Αγία Σοφία, 1500 χρόνια ιστορίας)	πληροφόρηση για τις πολυμεσικές εφαρμογές και τις τρισδιάστατες αναπαραστάσεις ιστορία οργανισμού
Μπενάκη	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια πρόσβαση επικοινωνία παροχές μουσείου newsletter σελίδες κοινωνικής δικτύωσης 	<ul style="list-style-type: none"> · πλήρη πληροφόρηση για τις εκδηλώσεις του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα στους χώρους του μουσείου · παιχνίδια στο διαδίκτυο · μουσειοσκευές 	<ul style="list-style-type: none"> · ενδεικτικές φωτογραφίες από όλες τις κατηγορίες του μουσείου, τα highlights της έκθεσης 	<ul style="list-style-type: none"> · ιστορία μουσείου ανάδειξη όλων των κτηρίων (9) που ανήκουν στο μουσείο Μπενάκη · πληροφόρηση για όλα τα κτήρια και για τη συλλογή που φιλοξενούν · πληροφορίες για όλα τα αντικείμενα που είναι αναρτημένα διαδικτυακά · ανάδειξη διάφορων χωρών και κουλτούρας (Ελλάδα – Κίνα – Ισλάμ - Προκολομβιανή τέχνη)

Μουσεία Εξωτερικού	Ιστοσελίδα	Βασικές Πληροφορίες	Εκδηλώσεις	Εκπαίδευση	Φωτογραφίες – Ψηφιακή Περιήγηση	Πληροφορίες Εκθεμάτων
Λούβρο	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες εντυπωσιακό σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – εικόνα από το εσωτερικό της πυραμίδας του μουσείου και εναλλασόμενες φωτογραφίες εκθεμάτων) οργανωμένο εκπνέει όλο το στυλ και 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια • τιμή εισιτηρίου • πρόσβαση • άλλοι χώροι μουσείου • κατόψεις μουσείου • επικοινωνία • προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να μάθει • ξεναγήσεις • ενημέρωση για κλειστές αίθουσες • ηχητικοί οδηγοί • χρήση συσκευών χειρός και διαδικτύου κατά την επίσκεψη • κανονισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> • εκδηλώσεις • προγράμματα • εκδρομές • περιοδικές εκθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • ολιγόλεπτα animation με διάφορες ιστορίες για τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμα ή ακόμα και ιστορικά στοιχεία βασισμένα στα εκθέματα και στις περιοχές από τις οποίες προέρχονται 	<ul style="list-style-type: none"> • highlights (περίπου 200 φωτογραφίες) από τη ζωή του μουσείου • βίντεο και ηχητικές παρουσιάσεις κάποιων αντικειμένων ενδεικτικών για κάθε ενότητα με τις πληροφορίες 	<ul style="list-style-type: none"> • πληροφορίες για την ιστορία του Λούβρου • για την συλλεκτική του πολιτική • κατηγοριοποίηση των συλλογών με πλούσιο πληροφοριακό υλικό • πληροφορίες και καταλογογράφηση των αντικειμένων που εκτίθενται στο διαδίκτυο • ενημέρωση για την βιβλιογραφία που έχει χρησιμοποιηθεί για κάθε ενότητα ξεχωριστά • επίσκεψη βιβλιοθήκης μουσείου διαδικτυακά – αναζήτηση και παρουσίαση όλων των εκθεμάτων του Λούβρου – συνοδεία πληροφοριών για τα έργα και για τους χώρους που είναι τοποθετημένα • επεξήγηση ορισμών βιβλιογραφικές αναφορές

	το ύφος του μουσείου					
Βρετανικό	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερωτικό • εύχρηστο • πλήρες • αυστηρό (μαύρο φόντο) • σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου • οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια • τιμή εισιτηρίου • πρόσβαση • άλλοι χώροι μουσείου • κατόψεις μουσείου • επικοινωνία • προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να μάθει • ξεναγήσεις • ηχητικοί οδηγοί • χρήση συσκευών χειρός και διαδικτύου κατά την επίσκεψη • newsletter • σελίδες κοινωνικής 	<ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση για διάφορες εκδηλώσεις • εκπαιδευτικά προγράμματα • συνέδρια • τα νέα του μουσείου • άλλες δράσεις (πχ ανασκαφές) 	<p>ενασχόληση των παιδιών στο μουσείο με διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα και προσαρμοσμένα σε διάφορες ηλικίες (πχ τα παιδιά να ντύνονται με χιτώνες και να περιηγούνται στο μουσείο ή εξετάζουν τα υλικά μουμιοποίησης κ.α)</p>	<p>φωτογραφίες των εκθεμάτων του μουσείου οι οποίες εστιάζουν σε συγκεκριμένα σημεία πάνω σε κάποιο έκθεμα (πχ επιγραφές)</p>	<p>ιστορία μουσείου</p> <p>συχνή ενημέρωση των αρχείων του διαδικτύου που προσφέρονται για αναζήτηση προς το κοινό στο κοινό διατίθενται προς αναζήτηση πάνω από 4 εκατομμύρια αντικείμενα όλα τα αντικείμενα παρουσιάζονται συνοδεία των καταλόγων τους και όλα τα στοιχεία ταυτότητάς τους</p>

		δικτύωσης κανονισμοί				
Ερμιτάζ	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερωτικό • εύχρηστο • πλήρες • σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου • οργανωμένο • εντυπωσιακό 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια • τιμή εισιτηρίου • πρόσβαση (και χάρτης) • άλλοι χώροι μουσείου • κατόψεις μουσείου • παροχές μουσείου • προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να μάθει • ξεναγήσεις • χρήση συσκευών χειρός και διαδικτύου κατά την επίσκεψη • σελίδες κοινωνικής δικτύωσης • κανονισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> • τα νέα του μουσείου • ενημέρωση για τις εκδηλώσεις του • περιοδικές εκθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στο μουσείο 	<ul style="list-style-type: none"> • κάτοψη με εικονική περιήγηση για τον κάθε χώρο που επιλέγεις ξεχωριστά • πληροφορίες για τα highlights της κάθε αίθουσας • virtual reality • online αναζήτηση των συλλογών του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • κατηγοριοποίηση μόνιμης έκθεσης • πληροφορίες για τη μόνιμη έκθεση και για τις περιοδικές εκθέσεις • βασικές πληροφορίες για τα έργα τέχνης που παρουσιάζονται διαδικτυακά

<p>Φυσικής Ιστορίας, Λονδίνο</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερωτικό • εύχρηστο • πλήρες • απλό • λιτό • σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – λευκό με εικόνες από τους χώρους του μουσείου) • οργανωμένο • εκπνέει όλο το στυλ και το ύφος του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια • τιμή εισιτηρίου • πρόσβαση • άλλοι χώροι μουσείου • κατόψεις μουσείου • παροχές μουσείου • προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να μάθει • ξεναγήσεις • χρήση συσκευών χειρός και διαδικτύου κατά την επίσκεψη • σελίδες κοινωνικής δικτύωσης • newsletters 	<ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση για εκδηλώσεις • δράσεις • περιοδικές εκθέσεις • εκπαιδευτικά προγράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> • τα εκπαιδευτικά προγράμματα λαμβάνουν χώρα μόνο μέσα στο μουσείο 	<ul style="list-style-type: none"> • δειγματικές φωτογραφίες 	<ul style="list-style-type: none"> • μόνο πολύ βασικές πληροφορίες ανά ενότητα • κατηγοριοποίηση εκθεμάτων
<p>Museo Soumaya, Μεξικό</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερωτικό • εύχρηστο • πλήρες 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια • τιμή εισιτηρίου • πρόσβαση • σελίδες 	<ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση για εκδηλώσεις • δράσεις • περιοδικές 		<ul style="list-style-type: none"> • ενδεικτικές φωτογραφίες από τα εκθέματα του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • ιστορία μουσείου • αναφορά στις συλλογές του και ελάχιστες πληροφορίες γι' αυτές

	<ul style="list-style-type: none"> · απλό λιτό σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – λευκό με εικόνες από τα εκθέματα του μουσείου) 	κοινωνικής δικτύωσης	εκθέσεις	—		<ul style="list-style-type: none"> · δεν υπάρχει κάποια τεκμηρίωση για τα αντικείμενα που είναι δημοσιευμένα στο διαδίκτυο ή κάποιες σχετικές πληροφορίες εκδόσεις περιοδικών μουσείου και δυνατότητα ξεφυλίσματος από το internet
Museum of Islamic Art, Κατάρ (MIA)	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό εύρηστο πλήρες απλό λιτό σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – λευκό με εικόνες από τους χώρους του μουσείου) 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια · τιμή εισιτηρίου · πρόσβαση · άλλοι χώροι μουσείου · παροχές μουσείου · κατόψεις · ξεναγήσεις · προετοιμασία επισκέπτη (ντύσιμο – συντηρητικό ως ένδειξη σεβασμού στο πολιτισμό της χώρας τους) · σελίδες 	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση για εκδηλώσεις · δράσεις · περιοδικές εκθέσεις · εκπαιδευτικά προγράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στους χώρους του μουσείου · προγράμματα για φοιτητές 	<ul style="list-style-type: none"> · ενδεικτικές φωτογραφίες από τις ενότητες του μουσείου · ένα βίντεο που συνοδεύει την ενότητα κεραμικών του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · online αναζήτηση για πάνω από 400 αντικείμενα με τις βασικές πληροφορίες που τα συνοδεύουν · ενημέρωση για τα προγράμματα του μουσείου · κατηγοριοποίηση συλλογής μουσείου · πληροφορίες για την κάθε ενότητα ξεχωριστά · πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη του και την παροχή υπηρεσιών της

		κοινωνικής δικτύωσης				
Shanghai Museum	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό · εύχρηστο · απλό · οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια · τιμή εισιτηρίου · πρόσβαση · άλλοι χώροι μουσείου · κατόψεις μουσείου · παροχές μουσείου · κανονισμοί (βασικοί κανόνες τήρησης των μουσείων και ενδυμασία) · επικοινωνία · χρήση συσκευών χειρός και διαδικτύου κατά την επίσκεψη 	<ul style="list-style-type: none"> · ενημέρωση για τις εκδηλώσεις του μουσείου · για τις δράσεις του · για τις περιοδικές του εκθέσεις 	—	<ul style="list-style-type: none"> · δημοσίευση των highlights εκθεμάτων του μουσείου · 3D παρουσιάσεις των αντικειμένων και online συνδέσεις για εκθέσεις, οι οποίες δεν υποστηρίζονται · Virtual reality σε αξιοθέατα τις Κίνας 	<ul style="list-style-type: none"> · ιστορία μουσείου · κατηγοριοποίηση ενοτήτων μουσείου και πληροφορίες για αυτές · πληροφορίες για τις φωτογραφίες που είναι δημοσιευμένες στην ηλεκτρονική σελίδα του μουσείου
	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό · λιτό · απλό · σε εντάσσει 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια · τιμή εισιτηρίου · πρόσβαση · άλλοι χώροι μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · εκδηλώσεις · περιοδικές εκθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στα μουσεία 	<ul style="list-style-type: none"> · ενδεικτικές φωτογραφίες των εκθεμάτων του μουσείου · βίντεο εκδηλώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> · ιστορία μουσείου · ενημέρωση και μεταφορά και στα άλλα μουσεία Guggenheim (Βενετία, Νέα Υόρκη,

<p>Guggenheim</p>	<p>απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – λευκό με εικόνες από τους χώρους του μουσείου)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • κατόψεις μουσείου • παροχές μουσείου • προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να μάθει • χρήση συσκευών χειρός και διαδικτύου κατά την επίσκεψη • επικοινωνία • σελίδες κοινωνικής δικτύωσης • newsletters 			<p>απευθείας σύνδεση με τις συλλογές, συνοδευόμενα τα αντικείμενα με την τεκμηρίωση τους έκθεση ήχου / soundcloud – ηχογραφημένες αναλύσεις έργων, ιστορία μουσείων, πληροφορίες για τους καλλιτέχνες, κτλ</p>	<p>Μπιλμπάο)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση για το νέο μουσείο που θα ανοίξει στο Άμπου Ντάμπι • πληροφορίες για τις εκθέσεις • τεκμηρίωση την δημοσιευμένων εικόνων • λίστα με τους καλλιτέχνες που υπάρχουν στα μουσεία και πληροφορίες γι' αυτούς (εποχή, τεχνοτροπίες, ρεύματα, που βρίσκονται σήμερα, χρονολογίες) • πρόληψη AMEA • ενημέρωση για διάφορα ζητήματα μέσω blogs • τα νέα των μουσείων • ενημέρωση και ανάλυση του τρόπου διαχείρισης των αρχείων και των συλλογών των μουσείων • χρήση της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης
<p>Tel Aviv Museum of Art, Ισραήλ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες απλό 	<ul style="list-style-type: none"> • ωράρια • τιμή εισιτηρίου • επικοινωνία • παροχές μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση για τις εκδηλώσεις του μουσείου • για τις δράσεις του • για τις 	<ul style="list-style-type: none"> • εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στους χώρους του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • ανάδειξη των highlights του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> • χωρισμός τις συλλογές του μουσείου σε ενότητες • μικρή τεκμηρίωση των δημοσιευμένων αντικειμένων

	<ul style="list-style-type: none"> · λιτό σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – λευκό με εικόνες από τους χώρους του μουσείου) · οργανωμένο 	<ul style="list-style-type: none"> · σελίδες κοινωνικής δικτύωσης · newsletters 	<ul style="list-style-type: none"> · περιοδικές του εκθέσεις · συναυλίες · παραστάσεις για παιδιά · ταινίες · διαλέξεις · συνομιλίες · ξεναγήσεις 			
National Museum of Art, Ιαπωνία	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό απλό λιτό 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια · τιμή εισιτηρίου · επικοινωνία 	<ul style="list-style-type: none"> · περιοδικές εκθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στους χώρους του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό από τις περιοδικές εκθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> · ελάχιστη πληροφόρηση για το θέμα των περιοδικών εκθέσεων · ελάχιστες πληροφορίες για τις δημοσιευμένες φωτογραφίες
National Museum of Australia, Καμπέρα (NMA)	<ul style="list-style-type: none"> · ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες απλό λιτό · σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · ωράρια · πρόσβαση (χάρτης) · άλλοι χώροι μουσείου · προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να 	<ul style="list-style-type: none"> · περιοδικές εκθέσεις · μελλοντικές εκθέσεις · ενημέρωση για τις εκδηλώσεις του μουσείου 	<ul style="list-style-type: none"> · εκπαιδευτικά προγράμματα στο μουσείο · ιδέες για κατασκευές στο σπίτι 	<ul style="list-style-type: none"> · εικόνες από τις περιοδικές εκθέσεις · έκθεση των αντικειμένων του μουσείου και στο διαδίκτυο 	<ul style="list-style-type: none"> · ιστορία μουσείου · πληροφορίες για τις περιοδικές εκθέσεις · επεξήγηση των εννοιών του μουσείου · τεκμηρίωση των αντικειμένων · διαδικτυακά ειδικά links για περαιτέρω πληροφόρηση · χρήση της ηλεκτρονικής

	(φόντο – λευκό με εικόνες από τους χώρους του μουσείου) οργανωμένο εκπνέει όλο το στυλ και το ύφος του μουσείου	μάθει σελίδες κοινωνικής δικτύωσης newsletters				βιβλιοθήκης του μουσείου
Jorvic Center, York (Hv. Βασίλειο)	• ενημερωτικό εύχρηστο πλήρες από τα πιο εντυπωσιακά site • σε εντάσσει απευθείας στο θέμα του μουσείου (φόντο – σαν ταινία με τους Βίκινγκς) • οργανωμένο εκπνέει όλο	• ωράρια τιμή εισιτηρίου πρόσβαση προετοιμασία επισκέπτη για το πώς θέλει να κινηθεί στο μουσείο και τι θα ήθελε να μάθει • σελίδες κοινωνικής δικτύωσης newsletters	• εκδηλώσεις περιοδικές εκθέσεις	• εκπαιδευτικά προγράμματα μουσειοσκευές παιχνίδια σε μορφή PDF για εκτύπωση	• φωτογραφίες από τα εκθέματα του μουσείου βίντεο, τα οποία παρουσιάζουν κάποιο έκθεμα (πχ μουσικά όργανα) πως φτιάχνονται, που βρέθηκαν, την κατάσταση τους (στην προκειμένη περίπτωση πως έπαιζαν μουσική) και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες	• ιστορία μουσείου • πλήρη πληροφόρηση για τους Βίκινγκς • Links για περισσότερη πληροφόρηση όπου χρειάζεται

	το στυλ και το ύφος του μουσείου					
--	---	--	--	--	--	--

Όλη αυτή η έρευνα, η αναζήτηση και η καταγραφή βοήθησαν να διεξαχθούν κάποια συμπεράσματα, όσον αφορά την αντιμετώπιση που έχουν τα μουσεία προς το διαδίκτυο και τη χρήση του στις μέρες μας, καθώς οι συνθήκες διαφοροποιούνται από τη θεωρία στην πράξη.

Σύγκριση μουσείων Ελλάδας

Ας ξεκινήσουμε όμως με τα μουσεία και τους οργανισμούς της Ελλάδας. Ελάχιστα από τα μουσεία στη χώρα μας ασχολούνται με την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στο διαδίκτυο είτε μέσω εικονικών μουσείων, είτε μέσω της ανάδειξης των αντικειμένων και των αντίστοιχων πληροφοριών που τα συνοδεύουν, είτε μέσω εκπαιδευτικών διαδικτυακών εφαρμογών. Κυρίως επικεντρώνονται σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες μέσα στους χώρους των μουσείων. Τα μουσεία τα οποία αξιοποιούν περισσότερο την πολιτιστική κληρονομιά είναι ελάχιστα.

Ακρόπολη & Εθνικό Αρχαιολογικό

Το μουσείο Ακρόπολης είναι ένα από αυτά που αναδεικνύουν την πολιτιστική κληρονομιά, μέσω ψηφιακών περιηγήσεων του χώρου του μουσείου και του Ιερού Βράχου, μέσω της παρουσίασης φωτογραφιών από τα εκθέματα του μουσείου συνοδευόμενα και από πληροφοριακό υλικό καθώς επίσης πληροφορίες υπάρχουν και για τους ναούς της Ακρόπολης και για τις ενότητες του μουσείου, και μέσω διάφορων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που δημιούργησε η ΥΣΜΑ (πρόγραμμα Γλαύκα).

Άλλο ένα μουσείο που έχει από τα πιο εντυπωσιακά και οργανωμένα site και παρουσιάζει την πολιτιστική κληρονομιά είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Μέσα στην ιστοσελίδα του μπορεί κάποιος να βρει φωτογραφικό υλικό από την έκθεση, συνοδεία με το πληροφοριακό του υλικό, βίντεο που αναδεικνύουν το μουσείο ή συγκεκριμένες ενότητες του μουσείου και τις οποίες αναλύουν, καθώς και πλούσιο πληροφοριακό υλικό για το μουσείο και για τις ενότητες της μόνιμης έκθεσης.

Αρχαιολογικό Ολυμπίας, ΠΙΟΠ & Ίδρυμα Συλλογής Τέχνης Εθνικής Τράπεζας

Η οργάνωση, διαδικτυακά, του εθνικού αρχαιολογικού μουσείου έρχεται σε πλήρη αντίθεση με ένα άλλο αρχαιολογικό μουσείο, εξίσου σημαντικό παγκοσμίως, για τη χώρα μας, το αρχαιολογικό μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας. Αυτό δεν έχει δική του ιστοσελίδα και αναδεικνύεται μέσω της σελίδας του Υπουργείου Πολιτισμού, ΟΔΥΣΣΕΑΣ. Το μόνο που παρέχει αυτή η σελίδα είναι πληροφορίες για τον αρχαιολογικό χώρο και ελάχιστες για το μουσείο, με ελάχιστο φωτογραφικό υλικό χωρίς καμία πληροφορία γι' αυτό, με εξαίρεση τον Ερμή του Πραξιτέλη.

Άλλοι δυο οργανισμοί που έρχονται σε αντίθεση σ' αυτόν τον τομέα είναι το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) και το Ίδρυμα Συλλογής Τέχνης Εθνικής Τράπεζας. Σ' αυτήν την περίπτωση το πρώτο έχει δική του ιστοσελίδα που παρουσιάζει το δίκτυο μουσείων που έχει οργανώσει, χωρίς όμως πολλές πληροφορίες. Το δεύτερο υποστηρίζεται από την ιστοσελίδα ΟΔΥΣΣΕΑΣ του ΥΠ.ΠΟΛ, χωρίς κανένα υποστηρικτικό πληροφοριακό υλικό. Για το ΠΙΟΠ όμως το μόνο που υπάρχει και αναδεικνύει την πολιτιστική κληρονομιά, βάσει των προτύπων της εποχής, είναι η εικονική περιήγηση στους χώρους των υπαίθριων μουσείων.

ΠΑΙ, ΜΕΑΤ, Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο Αθήνας & Θεσσαλονίκης

Συνεχίζουμε, με άλλα δύο παρεμφερή μουσεία. Το Λαογραφικό Ίδρυμα Πελοποννήσου (ΠΑΙ) και το Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης (ΜΕΑΤ). Και τα δυο μουσεία έχουν κάνει μια πολύ καλή προσέγγιση στην παρουσίαση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω του διαδικτύου, με τη χρήση φωτογραφικού υλικού και της συνοδείας του από μια καρτέλα τεκμηρίωσης, πλούσιο πληροφοριακό υλικό για τις ενότητες των μουσείων, εκπαιδευτικών διαδικτυακών εφαρμογών και εικονικών περιηγήσεων.

Τα δυο μουσεία, Βυζαντινό και Χριστιανικό, το ένα στην Αθήνα και το άλλο στη Θεσσαλονίκη παρουσιάζουν μεταξύ τους διαφορές ως προς την ανάδειξη του πολιτισμού. Αν και τα δυο site είναι πολύ εντυπωσιακά και οργανωμένα, το μουσείο της Αθήνας χρησιμοποιεί την εικονική περιήγηση, φωτογραφίες των εκθεμάτων σε συνοδεία των καταλόγων τους, πληροφορίες για τις ενότητες του μουσείου ξεχωριστά και κυρίως την ανάδειξη αντικειμένων που βρίσκονται στις αποθήκες του μουσείου, μαζί με τις αντίστοιχες πληροφορίες.

Από την άλλη, το μουσείο της Θεσσαλονίκης προσπαθεί να προσελκύσει το κοινό του με βίντεο από τις εκθέσεις (μόνιμες, περιοδικές, περιοδεύουσες) και εκδηλώσεις του μουσείου, ανάδειξη φωτογραφικού υλικού με ελάχιστες πληροφορίες και πληροφορίες για τα αντικείμενα που έχει δανείσει, κίνηση που δείχνει την επιθυμία του μουσείου να υπάρχει μια άρρηκτη εμπιστοσύνη με το κοινό του.

Γουλανδρή-Φυσικής Ιστορίας, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού & Μπενάκη

Επίσης, το μουσείο Γουλανδρή είναι ένα εντυπωσιακό και σημαντικό μουσείο της χώρας μας, και το οποίο δεν κάνει κάποια ιδιαίτερη προσπάθεια να αναδειχθεί περισσότερο μέσα από το διαδίκτυο και να προσελκύσει με αυτόν τον τρόπο περισσότερους επισκέπτες. Το μόνο που μας παρουσιάζεται διαδικτυακά είναι πληροφορίες για τις ενότητες της έκθεσης, με ελάχιστες φωτογραφίες, οι οποίες δεν συνοδεύονται από καμία πληροφορία και ενημέρωση για το Κέντρο ΓΑΙΑ και για τις περιοδικές του εκθέσεις.

Ένας σημαντικός, επίσης οργανισμός της Ελλάδας που μέσω της ιστοσελίδας του δεν προσελκύει καθόλου το κοινό του είναι το ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Στην ιστοσελίδα του, δεν υπάρχει τίποτα άλλο από πληροφορίες για τις περιοδικές εκθέσεις και συνοδευτικά βίντεο που σε εντάσσουν στο θέμα τους, σε αντίθεση με το μουσείο Μπενάκη, το οποίο δεν αναδεικνύει μόνο τον ελληνικό πολιτισμό αλλά και την κινέζικη, την ισλαμική και προκολομβιανή τέχνη. Στη σελίδα του λοιπόν, ο επισκέπτης μπορεί να βρει πληροφορίες γι' αυτές τις ενότητες, με φωτογραφίες και την αντίστοιχη καταλογογράφηση των αντικειμένων, καθώς επίσης και διαδικτυακές εφαρμογές.

Σύγκριση Μουσείων Εξωτερικού

Λούβρο, Βρετανικό, Ερμιτάζ & Εθνικό Μουσείο Αυστραλίας

Από την άλλη μεριά τώρα και τα μουσεία του Εξωτερικού παρουσιάζουν μεταξύ τους πολλές ομοιότητες αλλά και πάρα πολλές διαφορές. Κατά τη γνώμη μας, τα μουσεία που έχουν τις πιο ελκυστικές ιστοσελίδες και παρουσιάζουν σωστά και ολοκληρωμένα την

πολιτιστική κληρονομιά, είναι το Λούβρο, το Βρετανικό μουσείο, το Ερμιτάζ και το Εθνικό Μουσείο της Αυστραλίας, στην Καμπέρα. Και στα τέσσερα αυτά μουσεία ο επισκέπτης της σελίδας μπορεί να δει πολλά αντικείμενα να ενημερωθεί γι' αυτά πλήρως, καθώς συνοδεύονται από καρτέλες τεκμηρίωσης, να βρουν πολλές πληροφορίες για τις ιστορίες που θέλουν να μας μεταδώσουν τα μουσεία και να ξεναγηθούμε στις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες τους.

Η διαφορά μεταξύ τους είναι ότι Ερμιτάζ σε αντίθεση με τα άλλα μουσεία έχει εικονική περιήγηση στους χώρους του μουσείου, ενώ το μουσείο της Αυστραλίας διαθέτει όλα του τα εκθέματα στο διαδίκτυο μαζί με τις βασικές τους πληροφορίες και εκπαιδευτικά προγράμματα για το σπίτι. Από την άλλη, το μουσείο του Λούβρου διαθέτει ολιγόλεπτα βίντεο, animation, για τα παιδιά με ιστορίες για τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμα διάφορων περιοχών, βασισμένα στα εκθέματα του μουσείου (πχ θεραπεία από το δάγκωμα φιδιού - Αίγυπτος). Ενώ το Βρετανικό δίνει έμφαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα στο μουσείο, που στόχο τους έχουν της βιωματική μάθηση (πχ τα παιδιά ντύνονται με χιτώνες(από την αρχαία Ελλάδα) και περιηγούνται στους χώρους του μουσείου.

Φυσικής Ιστορίας Λονδίνου &Guggenheim

Επίσης, άλλα δυο πολύ μεγάλα και σημαντικά μουσεία του εξωτερικού που μας απασχόλησαν είναι το μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου και το Guggenheim. Για το μουσείο Φυσικής Ιστορίας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για ένα πολύ συντηρητικό μουσείο ως προς τη διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς διαδικτυακά, δεν υπάρχουν πληροφορίες ούτε από τα εκθέματα, παρά πολύ ελάχιστες μόνο από τις κατηγορίες των ενοτήτων της έκθεσης και ελάχιστες φωτογραφίες.

Αντίθετα, το Guggenheim, το οποίο είναι πιο ενημερωτικό, μας παρουσιάζει το δίκτυο των μουσείων του, μας φωτογραφικό υλικό και πληροφορίες γι' αυτό, και κατά κύριο λόγο πληροφορίες για τους καλλιτέχνες. Επίσης, κάτι σημαντικό που κάνει αυτό το μουσείο είναι να μας ενημερώνει για τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τα αρχεία και τις συλλογές του. Το γεγονός κάνει το μουσείο αξιόπιστο και, παράλληλα, έχει αναρτημένα βίντεο από τις εκδηλώσεις του μουσείου και ηχογραφήσεις, οι οποίες αναλύουν κάποια από τα έργα.

Soumaya στο Μεξικό, Ισλαμικής Τέχνης στο Κατάρ & το μουσείο στη Σαγκάη

Εκτός όμως από τα πιο γνωστά μουσεία του κόσμου, μας απασχόλησαν και μουσεία μικρότερης εμβέλειας, όπως το μουσείο Soumaya, στο Μεξικό, της Ισλαμικής Τέχνης, στο Κατάρ και το μουσείο της Σαγκάης. Και τα τρία αυτά μουσεία έχουν απλές ιστοσελίδες, χωρίς όμως να τους λείπουν βασικές πληροφορίες. Διαθέτουν τις πολύ βασικές πληροφορίες για το περιεχόμενο των εκθέσεών τους και ελάχιστες φωτογραφίες και πληροφοριακό υλικό γι' αυτές, με εξαίρεση το Soumaya που δε διαθέτει. Παρόλα αυτά το μουσείο της Σαγκάης διαθέτει online σύνδεση με το μουσείο για να δει κάποιος την έκθεση, σε αντίθεση με τα άλλα δυο μουσεία.

Tel Aviv Museum Of Art στο Ισραήλ, Εθνικό Τέχνης στην Ιαπωνία & Jorvic Center

Ακόμη, υπήρξαν και άλλα τρία μουσεία που μας κίνησαν το ενδιαφέρον και αυτά είναι το Tel Aviv Museum of Art, στο Ισραήλ, το Εθνικό Μουσείο Τέχνης, στην Ιαπωνία και το Jorvic Center, στο York. Το Tel Aviv Museum of Art αν και με ελαφρώς συντηρητικό site,

φαίνεται ότι είναι ένα μουσείο, το οποίο προωθεί τον πολιτισμό υλοποιώντας διάφορες δράσεις. Παρόλα αυτά, στην ιστοσελίδα του υπάρχουν ελάχιστες φωτογραφίες από το εκθέματα του μουσείου με μια μικρή ανάλυση αυτών των έργων.

Το ίδιο συμβαίνει και με το μουσείο τέχνης της Ιαπωνίας. Η ιστοσελίδα του είναι πολύ απλή και συντηρητική καθώς έχει πολύ λίγες φωτογραφίες από τις περιοδικές του εκθέσεις και λίγα λόγια για το θέμα αυτών. Σε αντίθεση με το Jorvic, το οποίο έχει ένα πολύ εντυπωσιακό site, προκαλεί τον επισκέπτη να περιηγηθεί σε αυτό και τον εισάγει κατευθείαν στο θέμα του. Δίνει πλούσιο πληροφοριακό υλικό για την ιστορία και τη ζωή των Βίκινγκς, παραπέμπει σε links για περαιτέρω πληροφόρηση και φωτογραφικό υλικό από τα εκθέματα σε συνοδεία με τις πληροφορίες τους.

Σύγκριση Μουσείων Ελλάδας και Εξωτερικού

Κλείνοντας, θα προχωρήσουμε σε κάποιες τελευταίες παρατηρήσεις, ως προς την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στο διαδίκτυο από τα μουσεία της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Δεν επισημαίνονται ιδιαίτερες διαφορές μεταξύ τους. Ωστόσο, στην Ελλάδα υπάρχουν μουσεία τα οποία έχουν πάρα πολύ απλές ή ελλιπείς ή και καθόλου ιστοσελίδες, το ίδιο συμβαίνει και με αντίστοιχα μουσεία του εξωτερικού. Συνήθως αυτά τα μουσεία είναι πιο «μικρά» και όχι τόσο γνωστά.

Από την άλλη τα «μεγάλα» μουσεία της Ελλάδας και του Εξωτερικού παρουσιάζουν μια βασική διαφορά, και αυτή βρίσκεται στο πού εστιάζουν περισσότερο κάθε φορά το διάφορα site. Στην Ελλάδα για παράδειγμα οι ιστοσελίδες εστιάζουν περισσότερο στην εκπαίδευση, δηλαδή στην οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων εντός και εκτός μουσείων ή ακόμα και διαδικτυακά αλλά και με τη δημιουργία και τον δανεισμό μουσειοσκευών, καθώς επίσης διοργανώνουν και διάφορες εκδηλώσεις.

Αυτό όμως δεν συμβαίνει και τόσο έντονα με τα μουσεία του Εξωτερικού. Αυτών των μουσείων οι ιστοσελίδες εστιάζουν περισσότερο στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της παρουσίασης όσο γίνεται περισσότερων εκθεμάτων, μαζί με τις αντίστοιχες πληροφορίες τους, αναζήτηση πληροφοριών μέσα από τις βιβλιοθήκες, τα αρχεία και τα εργαστήρια των μουσείων και μέσω συνοδευτικών βίντεο που υποστηρίζουν και ενισχύουν την πληροφορία.

Πέρα όμως από αυτές, τις διαφορές εντοπίσαμε και τις εξής ομοιότητες μεταξύ τους. Και στις δυο περιπτώσεις, όλα τα μουσεία κάνουν πολλές και διάφορες εκδηλώσεις τις οποίες προβάλλουν μέσα από τις ιστοσελίδες τους και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Γίνεται ενημέρωση των επισκεπτών των ιστοσελίδων των μουσείων μέσω διάφορων site κοινωνικής δικτύωσης (πχ Facebook, Twitter, Instagram, Newsletters κ.α). Και τέλος, παρατηρήσαμε ότι το μουσείο Γουλανδρή και το μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου παρουσιάζουν πανομοιότυπη ιστοσελίδα, ως προς τη μορφή, τη δομή και το περιεχόμενό τους.

Ενότητα 4

Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της χρήσης του διαδικτύου από τα μουσεία

Τελειώνοντας με την έρευνά μας για το πώς τα μουσεία παρουσιάζουν στο κοινό τους την πολιτιστική κληρονομιά, μέσω του διαδικτύου, θα ήταν χρήσιμο να γινόταν και μια αναφορά στα πλεονεκτήματα της χρήσης του διαδικτύου και στα μειονεκτήματα που προφανώς προκύπτουν.

Πρώτα θα ξεκινήσουμε με τα πλεονεκτήματα, της χρήσης του διαδικτύου στα μουσεία. Αρχικά, οι επισκέπτες περνούν περισσότερο χρόνο στα «παραδοσιακά» εκθέματα, αφού χρησιμοποιήσουν όμως πρώτα το διαδίκτυο, που μέσω αυτού μαθαίνουν και θυμούνται περισσότερα, ως αποτέλεσμα να ενθαρρύνεται η ποιοτική μάθηση. Εδώ παρατηρείται ότι η εκπαίδευση είναι ανοικτής για όλους, και όλοι έχουν ίσες ευκαιρίες μάθησης.

Επίσης, η ενσωματωμένες πολυμεσικές εφαρμογές των μουσείων βοηθούν πολύ στη διεξαγωγή της γνώσης. Για παράδειγμα τα εικονικά μουσεία μπορούν να συνδυάζουν εικόνες, ήχους, ταινίες, σχέδια, χάρτες, κείμενα και παιχνίδια, έτσι ώστε να αποκτώνται αναμνήσεις και βιωματικές εμπειρίες. Αυτές δίνουν με πλούσιο τρόπο το περιβάλλον των αντικειμένων, προκαλούν σκέψη και προσεγγίζουν ένα πιο ευρύ κοινό και νέες ομάδες επισκεπτών.

Ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα που συναντάται είναι ότι οι καλοσχεδιασμένες εφαρμογές δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα συντήρησης και ασφάλειας, και επιπλέον βοηθά στο σχεδιασμό εκθέσεων. Ως εκ τούτου προσφέρουν δυνατότητες ερμηνείας. Και επίσης, τα διαδραστικά προγράμματα κάνουν τους επισκέπτες να σκέφτονται ζητήματα σχετικά με τη συλλογή των αντικειμένων, προσφέροντάς τους μηχανές αναζήτησης, από τις οποίες μπορούμε να ανακτήσουμε πληροφορίας μέσω λέξεων κλειδιών ή σε πιο προηγμένες εφαρμογές μέσω εικόνων.

Ακόμη, με τη χρήση της ψηφιακής εικόνας οι επισκέπτες μπορούν να διδαχθούν περισσότερα, μέσω της εύκολης προσωπικής αναζήτησης καθώς έχουν πιο άμεση και μεγαλύτερη πρόσβαση στις συλλογές. Αυτό αυτόματα βοηθά στην κατανόηση των αντικειμένων ακόμη και αυτών που δεν δύναται να αποκατασταθούν πλήρως και παρουσιάζονται τα αντίγραφα τους που έχουν δημιουργηθεί μέσω αυτής. Αυτόματα όλα αυτά οδηγούν και στην ένταξη κοινωνικών ομάδων που δεν επισκέπτονται πολιτιστικούς χώρους κατά παράδοση.

Γενικά, την ψηφιακή εικόνα είναι πιο εύκολο να την επεξεργαστείς χωρίς να υπάρξει επέμβαση πάνω στο αντικείμενο και μπορούν να μελετηθούν οι δυνατότητες συντήρησής του. Επίσης, υπάρχει έλεγχος πρόσβασης σε αυτές και ασφάλεια ενάντια στη μη νόμιμη πρόσβαση και χρήση δεδομένων.

Όσον αφορά τώρα τα ηλεκτρονικά παιχνίδια στα μουσεία, παρατηρείται ότι είναι ένα μέσο που ενισχύει τη μάθηση, καθώς ο χρήστης είναι ο κυρίαρχος του χώρου, και ελέγχει και

καθορίζει το αποτέλεσμα του παιχνιδιού. Όλο αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η γνώση να μεταδίδεται μέσω της εμπειρίας. Σε αυτό συντελούν τα χαρακτηριστικά των παιχνιδιών αυτών, δηλαδή η συνύπαρξη πολλών χρηστών και ο διάλογος μεταξύ τους, καθώς και η εξατομικευμένη εμπειρία.

Τέλος, η παρουσία των μουσείων στο διαδίκτυο και η ψηφιοποίησή τους, δίνει τη δυνατότητα σε πολλούς χρήστες, που δεν εύκολη η πρόσβασή τους σε αυτά, να τα γνωρίσουν, να τα επισκεφθούν έστω και με αυτόν τον τρόπο ή ακόμη και να προετοιμάσουν μια επίσκεψη σε κάποιο μουσείο που επιθυμούν. Αυτό συμβαίνει χωρίς όμως να απειλείται το πραγματικό μουσείο καθώς, δεν μπορεί να προσφέρει πραγματικά αντικείμενα στους επισκέπτες του όπως συμβαίνει με το παραδοσιακό μουσείο. Αυτό που κάνει σίγουρα είναι να επεκτείνει τις ιδέες και τις έννοιες των συλλογών στο διαδίκτυο και έτσι να αναδειχθεί η ουσιαστική φύση του μουσείου.

Από την άλλη μεριά, η χρήση του διαδικτύου παρουσιάζει και κάποια μειονεκτήματα στη σχέση του με τα μουσεία. Ένα από αυτά είναι ότι τα εντυπωσιακά γραφικά και τα μηχανήματα μπορεί να καταστρέψουν την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα του μουσείου «κλέβοντας» την προσοχή από τα ίδια τα αντικείμενα. Επίσης, σε αυτό το σημείο τα μουσεία, ανάλογα με την περιοχή, θα πρέπει να προσέχουν να μην εστιάζουν μόνο στο διαδίκτυο καθώς δεν έχουν όλοι τις ίδιες δυνατότητες πρόσβασης σε αυτό, με αποτέλεσμα να αποκλείουν μια ομάδα κοινού.

Άλλο ένα πρόβλημα που συναντάται συχνά είναι η μεγάλη ψηφιακή επισκεψιμότητα και ως αποτέλεσμα να απομονώνουν τους χρήστες μπροστά από την οθόνη. Άλλο ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζετε εδώ είναι ότι τα site κάποιων μουσείων μπορεί να αποκτήσουν σημαντική παρουσία στον Παγκόσμιο Ιστό, ενώ στην πραγματικότητα ο αριθμός των επισκεπτών στο ίδιο το μουσείο να είναι μικρότερος.

Τέλος, άλλο ένα πρόβλημα που συναντάται για τους οργανισμούς, είναι το μεγάλο κόστος για πειραματισμούς με εικονική πραγματικότητα. Αυτό είναι πρόβλημα και για τα μεγάλα μουσεία που διαθέτουν τέτοια προγράμματα και ξοδεύουν κάθε χρόνο μεγάλα ποσά σε αυτές τις ενέργειες, αλλά και για τους οργανισμούς, οι οποίοι λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, δεν μπορούν να διαθέσουν τέτοιου είδους προγράμματα.

Κεφάλαιο 3

Ενότητα 1

Project: Time Maps

Κλείνοντας με την πτυχιακή αυτή εργασία, και μετά από μια γενική έρευνα για την πολιτιστική κληρονομιά και το πώς αυτή μπορεί να αναδειχθεί στο διαδίκτυο, θα καταλήξουμε στην παρουσίαση ενός project, του project Time Maps.

Όσον αφορά το project Time Maps, πρόκειται για μια ιστοσελίδα, στην οποία υπάρχει ένας παγκόσμιος χάρτης. Σε αυτόν τον χάρτη υπάρχουν δεκαοχτώ επιλεγμένες χώρες, τις οποίες διακρίνουμε με φωτογραφίες της αντίστοιχης περιοχής. Το μόνο που χρειάζεται ο επισκέπτης να κάνει είναι να πατήσει πάνω σε μια φωτογραφία και να ξεκινήσει η περιήγησή του σε αυτό το μοναδικό ταξίδι της γνωριμίας με άγνωστες χώρες και πολιτισμούς.

Σκοπός αυτής της ιστοσελίδας είναι να αναδείξει ορισμένα λιγότερο γνωστά αρχαιολογικά μνημεία, ιστορίες ξεχασμένων πολιτισμών, ή ακόμα και κάποιες παραδόσεις ή και τεχνικές οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται πια και ελλοχεύει κίνδυνος να εξαφανιστούν.

Βασικοί συντελεστές αυτού του εγχειρήματος υπήρξαν το Εθνικό Πανεπιστήμιο Τεχνών (NUA), στο Βουκουρέστι, και ο Dragos Gheorghiu. Ξεκίνησαν μόνο με την κοινότητα των Vadastra, αργότερα επεκτάθηκε και σε άλλες κοινότητες της Ρουμανίας ακόμα και σε άλλες περιοχές της Ευρώπης. Το Time Maps όμως δεν σταματάει την πορεία εδώ. Προσπαθεί να εντάξει κι άλλες χώρες στο Παγκόσμιο Χάρτη του, με την πιο πρόσφατη, την ένταξη της Ηλείας και την οιοπαγωγή από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Ο διαδικτυακός αυτός τόπος προβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολο στον επισκέπτη να τη διαχειριστεί και να έχει μια ολοκληρωμένη εικόνα πάνω στο κομμάτι που επεξεργάζεται.

Πιο συγκεκριμένα, η πολιτιστική κληρονομιά παρουσιάζεται μέσω μικρών κειμένων που μας δίνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που πρέπει να γνωρίζουμε, e-learning μαθήματα, δηλαδή ολιγόλεπτες παρουσιάσεις (βίντεο) προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς, που επί παραδείγματι θα μπορούσε να είναι η κατασκευή κάποιου αντικειμένου ή η εξιστόρηση ενός μύθου κτλ.

Επίσης, γίνονται πειράματα για την αναπαραγωγή της ιστορίας, για παράδειγμα μια ομάδα κοινού ή ατομικά όσοι επισκέπτονται την ιστοσελίδα να μπορούν να φτιάξουν κάτι, από αυτά έχουν δοθεί, όπως η κατασκευή αγγείων με πυλό, τρισδιάστατες προβολές, ενημέρωση μέσω blogs, περισσότερα links για πληροφόρηση, εικονικές παρουσιάσεις και κυρίως η χρήση εικόνων.

Η ιστορία του Time Maps ξεκινάει με την περιοχή Vadastra. Μέσα από αυτό το project, ο επισκέπτης μαθαίνει για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων αυτής της περιοχής από την προϊστορική εποχή, τη ρωμαϊκή εποχή, μέχρι την ανάδειξή του σήμερα με το εικονικό μουσείο. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να δει σε βίντεο την κατασκευή κεραμικών, μεταλλικών αντικειμένων, την χάραξη γυαλιού, υφασμάτων και να γνωρίσει την προϊστορική τεχνολογία.

Άλλη μια περιοχή είναι το Valeni. Αυτή η σελίδα είναι αφιερωμένη στο ιστορικό Nicolae Logra και στο Λαϊκό Πανεπιστήμιο που το δημιούργησε, με σκοπό να μην ξεχαστούν οι παραδοσιακές τέχνες, όπως είναι η κατασκευή κεραμικών, μετάλλων και η χάραξη γυαλιού. Και συνεχίζουμε με την περιοχή Cucuteni, μέσω της οποίας γνωρίζουμε για την ζωή των ανθρώπων κατά την προϊστορική εποχή, και κυρίως για το πώς ήταν τα σπίτια του, πως τα έφτιαχναν και τι αντικείμενα και χώρους είχαν μέσα σε αυτά.

Παρακάτω θα συναντήσουμε την περιοχή CA Rosetti, στην οποία συναντάμε πάλι τη ζωή των ανθρώπων σε παλαιότερες εποχές και την κατασκευή αργαλειών και υφαντών σε αυτούς, τη χάραξη γυαλιών, την κατασκευή κεραμικών, μετάλλων, την πρώτη τους γραφή και την αρχιτεκτονική τους. Άλλη μια περιοχή που συναντάμε είναι η Taga, μέσω της οποίας ερχόμαστε σε επαφή με την αρχαία τεχνολογία και την ξεχασμένη ζωή εκείνης της εποχής (νεολιθική).

Στη συνέχεια, προχωράμε στην περιοχή Sfistofca. Και εδώ ο επισκέπτης θα ενημερωθεί για τον τρόπο ζωής των ανθρώπων, θα έρθει σε επαφή με τον τρόπο αλιείας, με τη μεταλλοτεχνία, τη γραφή, την υφαντουργία, τη χάραξη σε γυαλί και γενικά με τη ζωή και την ιστορία αυτής γύρω από τον Δούναβη. Άλλη μια περιοχή της Ρουμανίας που συναντάμε είναι η Mangalia. Εδώ η ιστορία εκτυλίσσεται κατά τη διάρκεια της Ελληνιστικής εποχής, σε αυτή τη σελίδα συναντάμε το πολεοδομικό σύστημα της περιοχής εκείνη την εποχή και την κατασκευή κεραμικών, τη μεταλλοτεχνία, τη χάραξη γυαλιού και την υφαντουργία.

Τελειώνοντας με περιοχές τις Ρουμανίας, θα συναντήσουμε πρώτα την Albesti, με τον οχυρωμένο της οικισμό «La Cetate», η οποία χρονολογείται και αυτή την Ελληνιστική εποχή. Εδώ συναντάμε την αναπαράσταση αυτού του αρχιτεκτονικού οχυρωμένου χώρου και τη ζωή σε αυτόν. Και η δεύτερη περιοχή είναι το χωριό Luica. Και σε αυτή την ενότητα όπως και σε όλες τις προηγούμενες περιοχές της Ρουμανίας, θα μας απασχολήσει η ζωή των ανθρώπων εκείνης της εποχής, η ασχολία τους με την κατασκευή και χάραξη γυαλιών, τη μεταλλοτεχνία, την κεραμική και την υφαντουργία.

Θα συνεχίσουμε την παρουσίαση αυτού του προγράμματος πηγαίνοντας προς τις περιοχές της Ιταλίας, με πρώτη την Belvi. Σε αυτήν εκτυλίσσεται μια ιστορία από την προϊστορική εποχή και τα ίχνη που άφησαν πίσω τους οι άνθρωποι που την κατοικούσαν (οικισμοί, αρχιτεκτονικά κατάλοιπα, ταφές, κεραμικά όστρακα). Εδώ επίσης θα συναντήσουμε την τέχνη της κεραμικής και της μεταλλουργίας. Άλλη μια περιοχή είναι και η Santa Cristina Di Paulilatino. Σε αυτήν την ενότητα της ιστοσελίδας έχουμε την ανάδειξη μιας εκκλησίας και της κατασκευής της, αν και έχει μείνει μόνο η βάση και μια υπόγεια σκάλα, και προέρχεται από την πρώιμη εποχή του Σιδήρου.

Άλλη μία περιοχή της Ιταλίας που συναντάμε είναι στη Σαρδηνία, η περιοχή Monted' Accoddi. Τα κατάλοιπα από αυτό το αρχαιολογικό μνημείο χρονολογούνται κατά την προϊστορία. Φεύγοντας από την Ιταλία, προχωράμε προς την Ισπανία κι εκεί θα εστιάσουμε στην περιοχή Macao. Εδώ μας παρουσιάζεται το γεωφυσικό τοπίο της περιοχής, το οποίο τροποποιείται με το πέρασμα του χρόνου για να καλύψει κάθε φορά τις ανάγκες των κατοίκων του και παρόλα αυτά δεν έχει χάσει την ουσία του.

Σε άλλη μια ενότητα της περιοχής Macao συναντάμε τις προϊστορικές τεχνολογίες, τις δυνατότητες διαχείρισης των πρώτων υλών, στοιχεία για την επιβίωση των ανθρώπων και τις κοινωνικές και συμβολικές δραστηριότητες των ανθρώπων. Τελειώνοντας με την Ισπανία συναντάμε άλλη μια περιοχή, την Abrantes. Και σε αυτό το project σκοπός είναι η παρουσίαση του γεωφυσικού πλούτου, ο οποίος συνέβαλε στη διαμόρφωση της σύγχρονης Abrantes, καθώς επίσης και τις παραδοσιακές τέχνες που αντιπροσωπεύουν την περιοχή.

Ανεβαίνοντας προς τα πάνω στον Παγκόσμιο Χάρτη του Time Maps, συναντάμε άλλες δυο περιοχές. Η μια είναι στην Ολλανδία, η Flevoland. Εδώ μας παρουσιάζεται μια ανασκαφή στους δρόμους αυτού του χωριού, τα απομεινάρια της οποίας χρονολογούνται κατά τη Μεσολιθική εποχή. Τέλος, έχουμε και την περιοχή Tilley. Εδώ πρόκειται για την παρουσίαση ενός οικισμού σ' αυτήν την περιοχή. Ο οικισμός αυτός αποτελείται από 28 κτίρια, η περιοχή αυτή θεωρείται διατηρητέα και χρονολογείται την εποχή του Μεσαίωνα. Μας έμεινε όμως μια περιοχή στον χάρτη του Time Maps, και αυτή είναι η περιοχή της Ηλείας, η οποία θα αναλυθεί στην επόμενη ενότητα.

Ενότητα 2

Project Elis

Στην ιστοσελίδα του Time Maps αυτήν την χρονιά εντάχθηκε και ο Νομός Ηλείας με το Project Elis, με θέμα την οινοπαραγωγή από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Με τη βοήθεια του Εθνικού Πανεπιστημίου Τεχνών (NUA), στο Βουκουρέστι, του καθηγητή Dragos Gheorghiu και του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος «Διοίκησης, Οικονομίας, Επικοινωνίας Πολιτιστικών και Τουριστικών Μονάδων», συσπειρώθηκε μια ομάδα από κάποιους καθηγητές και φοιτητές του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος και καταφέραμε να υλοποιήσουμε αυτό το έργο.

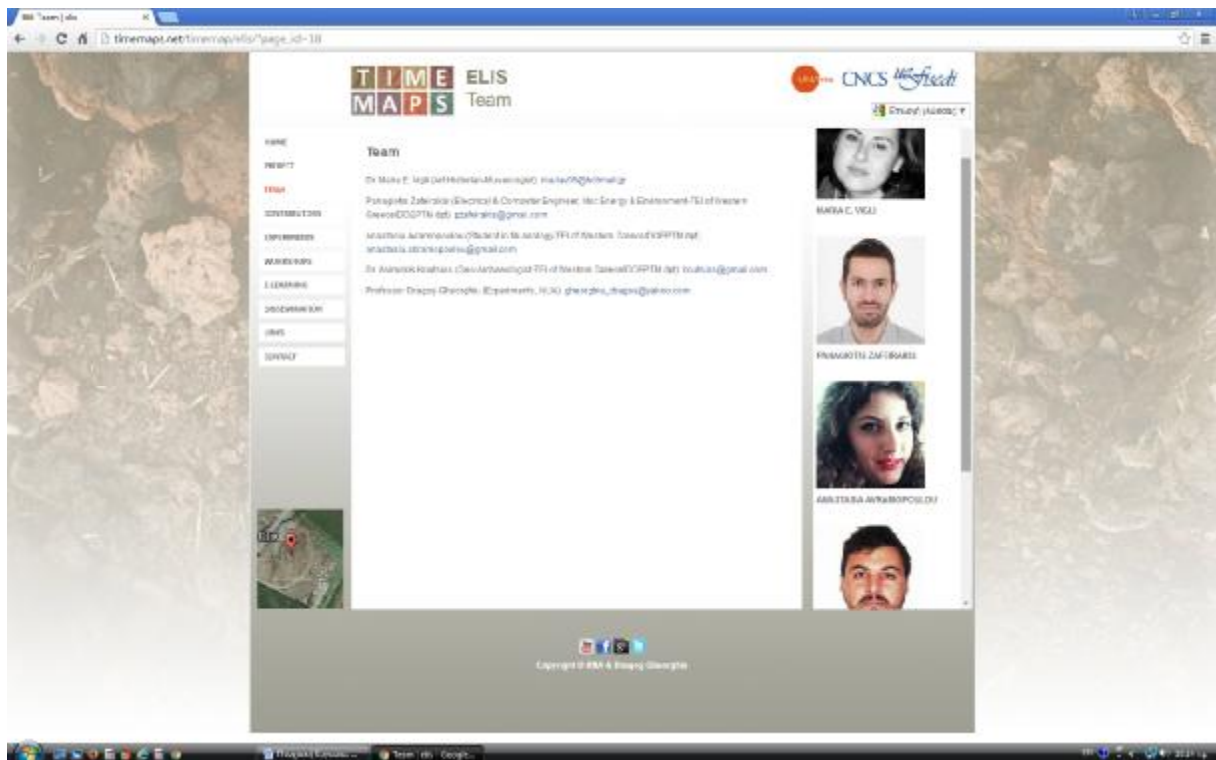
Επειδή η σελίδα έχει μισό χρόνο που έχει ανοίξει δεν είναι ολοκληρωμένη. Παρόλα αυτά οι εργασίες από όλα τα μέλη συνεχίζονται ακόμα για να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και να υπάρχει μια ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη εικόνα του προγράμματός μας. Επομένως, η σελίδα μας ανά τακτά χρονικά διαστήματα εμπλουτίζεται με νέες πληροφορίες, δράσεις και εικόνες. Ας δούμε όμως λίγο πιο αναλυτικά την δική μας σελίδα.

Ξεκινάμε με τη σελίδα «project», δηλαδή με την ιδέα του έργου αυτού. Σε αυτήν την σελίδα θα συναντήσουμε την ιστορική αναδρομή του κρασιού και της καλλιέργειάς του.

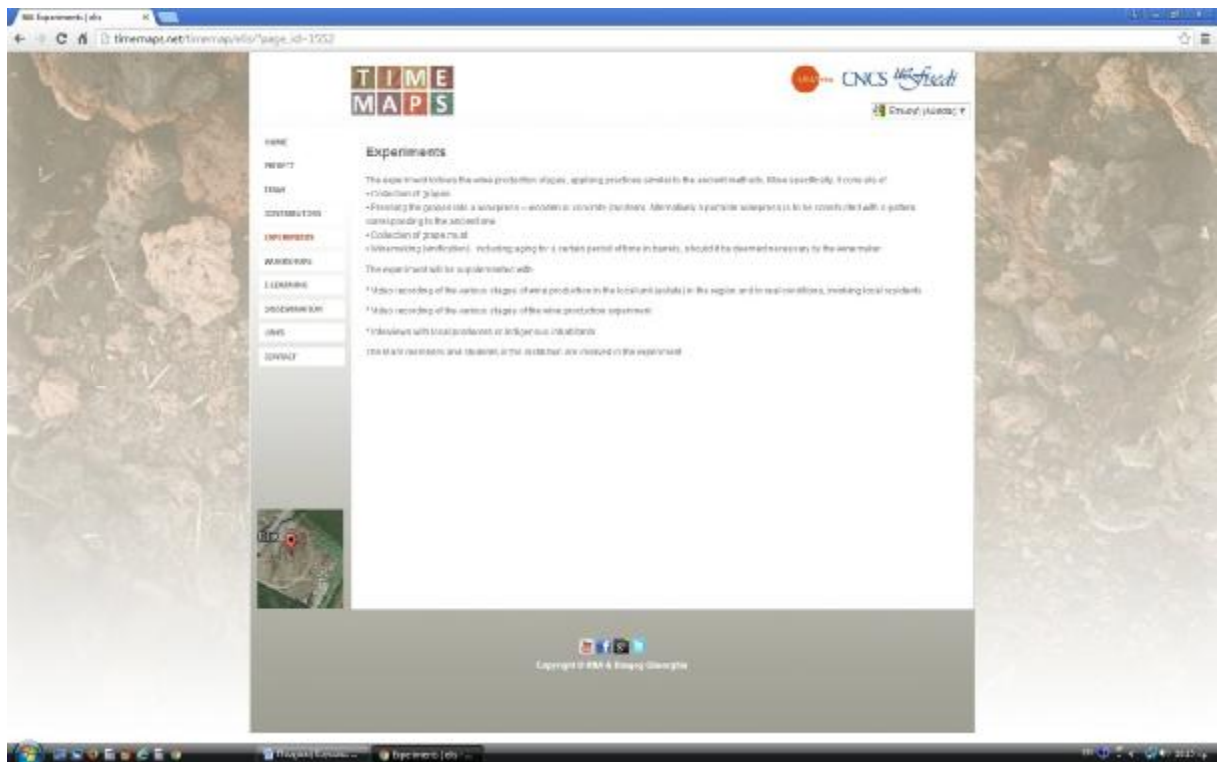

Στη συνέχεια, έχουμε τις σελίδες «team» και «contributors», στις οποίες γνωρίζουμε την ομάδα και τους συντελεστές αυτού του έργου.

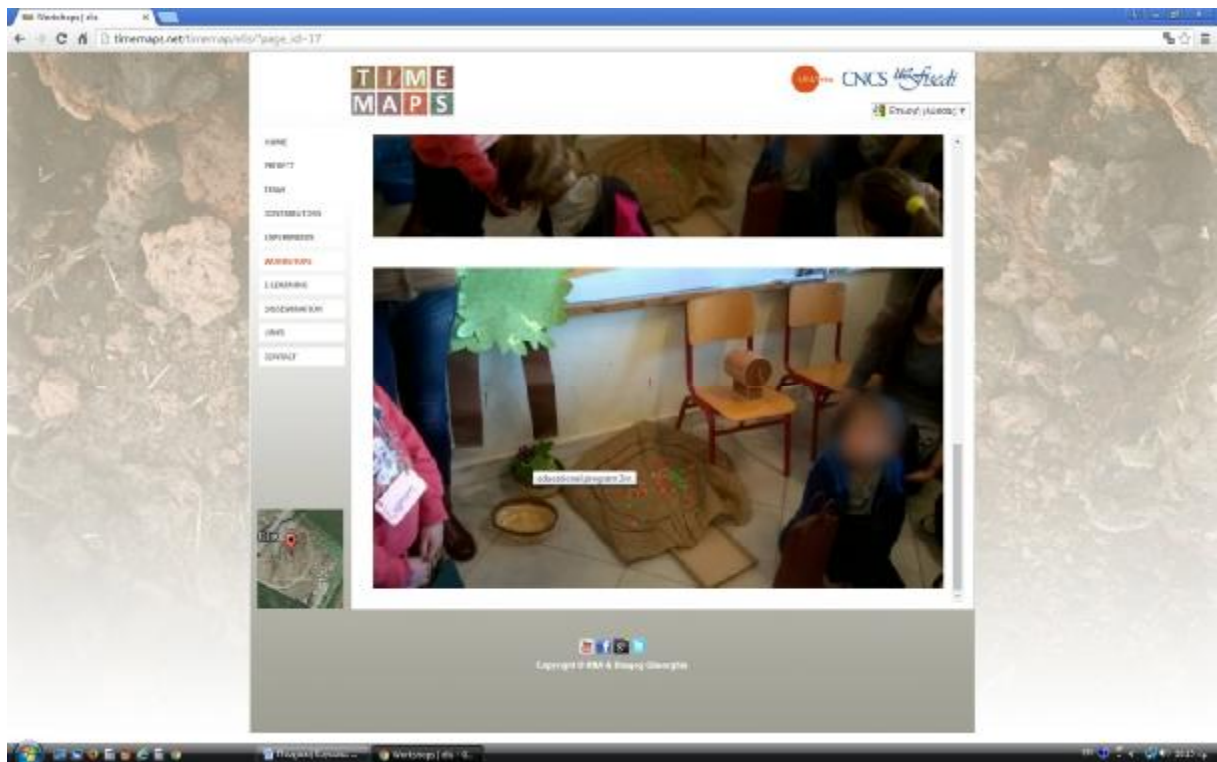
Επόμενη ενότητα είναι η σελίδα «*experiments*». Σε αυτήν θα δούμε το πείραμα με το κρασί. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται σε όλη τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για να φτιάξει κάποιος το δικό του κρασί εφαρμόζοντας με παρόμοιες μεθόδους όπως στην αρχαιότητα. Στη σελίδα αναμένονται να αναρτηθούν βίντεο με τη διαδικασία που θα πραγματοποιηθεί και φωτογραφικό υλικό.

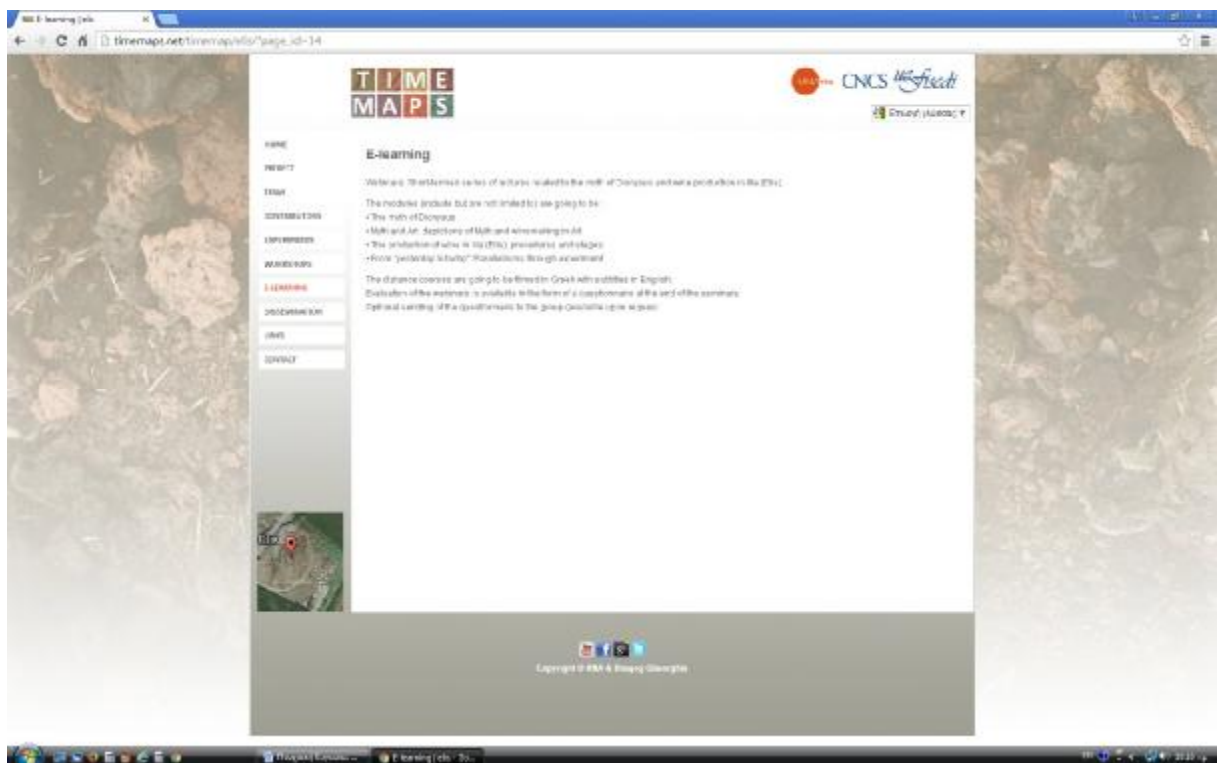
Επίσης, παρακάτω συναντάμε την ενότητα «workshops». Σε αυτήν υπάρχουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν σε σχολεία από μέλη της ομάδας μας. Συνοδεύεται από ένα κείμενο που αναφέρει τους στόχους και τα στάδια του εκπαιδευτικού προγράμματος και από φωτογραφίες.

Ακολουθεί η ενότητα «*e-learning*», δηλαδή διαδικτυακά σεμινάρια. Αν και η σελίδα αυτή δεν είναι ολοκληρωμένη, υπάρχουν πληροφορίες για το πώς θα είναι η δομή της στο μέλλον.

Και τελευταία είναι η σελίδα «*contact*», δηλαδή τα στοιχεία του υπεύθυνου κάθε ομάδας και σελίδας αντίστοιχα, με τον οποίο μπορεί κάποιος να επικοινωνήσει για περαιτέρω πληροφόρηση.

Προτάσεις και Προοπτικές

Φτάνοντας λοιπόν αυτή η πτυχιακή στο τέλος της, θα θέλαμε να αναφερθούμε στην προσωπική μας αποτίμηση από όλο αυτό το «ταξίδι» της έρευνας και της αναζήτησης. Σκοπός της οποίας είναι η ολοκλήρωση μιας εργασίας, που είχε ως θέμα της την εμφάνιση στον όρο της πολιτιστικής κληρονομιάς, πως αυτή διασώζεται σήμερα, πως το διαδίκτυο έχει εισχωρήσει στο χώρο του πολιτισμού και των μουσείων, πως ξεκίνησε όλο αυτό και σε τι στάδιο βρίσκεται σήμερα και εν κατακλείδι να φτάσουμε στο τρίτο κεφάλαιο, σε κάτι πιο ειδικό, που είναι η παρουσίαση και κατανόηση της λειτουργίας της ιστοσελίδας Time Maps και πιο συγκεκριμένα του project Elis.

Σκοπός των μουσείων και όλων των πολιτιστικών οργανισμών είναι η διάσωση και η διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς στο κοινό τους και στις επόμενες γενιές. Σήμερα αυτός ο τρόπος γίνεται κυρίως με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου. Επομένως, όλοι οι πολιτιστικοί οργανισμοί πρέπει να συνυπάρχουν και να συνεργάζονται άρρηκτα με το διαδίκτυο, με τρόπο που να αναδεικνύουν και να προστατεύουν συγχρόνως την πολιτιστική κληρονομιά.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία ελκυστικών ιστοσελίδων, που θα προκαλούν τον επισκέπτη να περιηγηθεί σε αυτές. Πιο συγκεκριμένα να περιηγηθούν στους εικονικούς χώρους των μουσείων, των βιβλιοθηκών και των εργαστηρίων τους και να αντλήσουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες, και το μόνο που να τους μένει σαν απορία να είναι η πραγματική εικόνα του κάθε αντικειμένου. Επίσης, όλα αυτά να υποστηρίζονται από διάφορα βίντεο και κυρίως εκπαιδευτικά παιχνίδια που θα προσελκύουν και θα μορφώνουν ακόμη περισσότερο τους χρήστες.

Τέλος, όσον αφορά το project Elis, τα σχέδια είναι πολλά και οι προοπτικές που ανοίγονται πολύ ελπιδοφόρες. Μελλοντικοί μας στόχοι είναι:

- i. να ολοκληρωθεί η ιστοσελίδα μας με το πείραμα
- ii. να ενταχθούν τα e-learning μαθήματα και να δοθούν περισσότερες πληροφορίες για την οιοπαραγωγή στο πέρασμα των αιώνων
- iii. να φτιαχτούν διαδικτυακά παιχνίδια για να υποστηρίξουν το υλικό μας και να γίνει πιο κατανοητό, κυρίως σε παιδιά
- iv. να υπάρχει αξιολόγηση από τους επισκέπτες του site, με σκοπό τη βελτίωσή του
- v. στην ενότητα του πειράματος να μπορεί ο κόσμος να το αξιολογεί και να γράφει τα σχόλιά του
- vi. να δημιουργηθεί ένας “τόπος” συζήτησης στη σελίδα με τα διαδικτυακά μαθήματα, για περισσότερες πληροφορίες, ερωτήσεις και ενημέρωση
- vii. η ανάδειξη της ιστοσελίδας, και κυρίως του project Elis, σε συνέδρια είτε στην Ελλάδα είτε και στο Εξωτερικό
- viii. η δημιουργία εικονικής έκθεσης
- ix. η δημιουργία περιοδικών και περιοδεύουσων εκθέσεων
- x. η αξιοποίηση χώρων, σχετικοί με την οιοπαραγωγή και με ιστορική αξία, οι οποίοι θα έχουν αμπελώνες, και κάποιο παλιό οιοποιείο, στο οποίο θα μπορούσε να στεγαστεί μια μόνιμη έκθεση (για παράδειγμα κάτι σαν το κτήμα Μερκούρη)

- xi. και η ένταξη του προγράμματός μας σε προγράμματα εναλλακτικού τουρισμού (πολιτιστικός τουρισμός, αγροτουρισμός, δρόμοι κρασιού)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψηφιοποίησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. (24 - 26 Σεπτεμβρίου, 2015). *Πολιτισμός, Ψηφιακές Τεχνολογίες, Παιδεία, Έρευνα, Καινοτομία, Τουρισμός*. Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

Smith, P. (2006). *Πολιτισμική Θεωρία. Μια εισαγωγή*. Αθήνα: Κριτική.

Κοκότου, Κ., & Νομπιλάκης, Η. (2015). Η συμβολή της ψηφιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς στον τουρισμό και η επίδραση αυτής στο ευρωπαϊκό και εγχώριο ΑΕΠ. *Αριθμός Υποβολής Εργασίας: 94* (σσ. 222 - 224). Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

Κόνσολα, Ν. Ν. (1995). *Η Διεθνής Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Κόνσολα, Ν. Ν. (2006). *Πολιτιστική Πολιτισκή και Ανάπτυξη*. Αθήνα: Παπαζήση.

Μασσέλος, Κ., Βασιλάκης, Κ., Λέπουρα, Γ., Τρυφονόπουλος, Χ., Τσέλικας, Ν., & Πλατής, Ν. (2015). Μια Πλατφόρμα για Παρουσίαση και Διάχυση Πληροφοριών Πολιτιστικής Κληρονομιάς με Υποστήριξη για Κινητές Συσκευές και Εμπλουτισμένη με Επαυξημένη Πραγματικότητα. *Αριθμός Υποβολής Εργασίας: 96* (σσ. 236 - 238). Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

Νικόλας, Β., Σοφία, Δ., Φιλήμων, Μ., Νίκος, Μ., & Δημήτρης, Π. (2005). *Πολιτιστικές Βιομηχανίες. Διδασκαλίες, Υπηρεσίες, Αγαθά*. Αθήνα: Κριτική.

Ντασιούδης, Β., Ανδρουτσοπούλου, Ο., Δημοπούλου, Α. -Σ., Μαργαρίτη, Ε., Μεθενίτου, Δ., & Θεοχάρη, Ε. (2015). Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης «Mytheum»: Ο Πολιτισμός στο Πλαίσιο του User-Generated Content. *Αριθμός Υποβολής Εργασίας: 125* (σσ. 440 - 443). Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

Οικονόμου, Μ. (2003). *Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός; Μουσειολογικοί προβληματισμοί και ζητήματα*. Αθήνα: Κριτική.

Παπαγεωργίου, Δ., Μπουμπάρης, Ν., & Μυριβήλη, Ε. (2006). *Πολιτιστικές Βιομηχανίες. Διαδικασίες, Υπηρεσίες, Αγαθά*. Αθήνα: Κριτική.

Παπαδόπουλος, Σ., Λουκάκης, Γ., & Ζαβιτσάνου, Α. (2015). Τα Ηλεκτρονικά Παιχνίδια Ως Ερμηνευτικά Εργαλεία Κατασκευής Ψηφιακών Πολιτιστικών Περιβαλλόντων. *Αριθμός Επιβολής Εργασίας: 90* (σσ. 199 - 201). Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

Παυλίδης, Μ. (2000). *Πολιτιστική Επικοινωνία. Απόψεις και θέσεις*. Αθήνα: Έξαντας.

Σπουπάθης, Κ., & Αλεξανδροπούλου, Α. (2015). Από ή ψηφιοποιημένο έκθεμα; Η συμβολή της ψηφιοποίησης των εκθεμάτων στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης και της εικόνας τους, στις μουσειακές εκθέσεις. *Αριθμός Υποβολής Εργασίας: 93* (σσ. 216 - 219). Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

Χίου, Θ. (2015). No photos please! Ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς: ο δημόσιος τομέας υπό διωγμό;. *Αριθμός Υποβολής Εργασίας 119* (σ. 399 και 402). Βόλος: Γραφικές Τέχνες "Πάλμος".

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- (n.d.). Ανάκτηση Απρίλιος 7, 2017, από http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=10
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.louvre.fr/en>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.britishmuseum.org/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <https://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.nhm.ac.uk/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.soumaya.com.mx/index.php/esp>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.mia.org.qa/en/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.shanghaimuseum.net/en/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <https://www.guggenheim.org/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.tamuseum.org.il/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.nmao.go.jp/en/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <http://www.nma.gov.au/homepage>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 28, 2017, από <https://www.jorvikvikingcentre.co.uk/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.theacropolismuseum.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.piop.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.namuseum.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από http://odysseus.culture.gr/h/1/gh155.jsp?obj_id=7126
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.gnhm.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.pli.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.melt.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.byzantinemuseum.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.mbp.gr/>
- (n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.ime.gr/cosmos/index.php?id=17&m=2&s=17&lg=>

(n.d.). Ανάκτηση Μάιος 29, 2017, από <http://www.benaki.gr/>

Time Maps. (n.d.). Ανάκτηση Ιούλιος 5, 2017, από <http://timemaps.net/timemap/>

Wikis. (n.d.). Ανάκτηση Απρίλιος 5, 2017, από <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

Wikis. (n.d.). Ανάκτηση Ιουνίου 10, 2017, από https://en.wikipedia.org/wiki/Mainframe_computer

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

- Μάθημα: Εισαγωγή στις Πολιτισμικές Σπουδές, 2012
Καθηγήτρια: Αλεξοπούλου Αικατερίνη
- Μάθημα: Διαχείριση Πολιτιστικής Κληρονομιάς, 2012
Καθηγήτρια: Αλεξοπούλου Αικατερίνη
- Μάθημα: Μουσειολογία 2
Καθηγήτρια: Κρίγκα Δήμητρα